ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ပှၤဖျိၣ်ၡိအလံၢ်ခ့ၣ်ထံၣ်

ဖိၣ်ၥၢ်ဆီၣ်အဂၤ

ပိုးကရင်သင်ပုန်းကြီး

သူငယ်တန်း

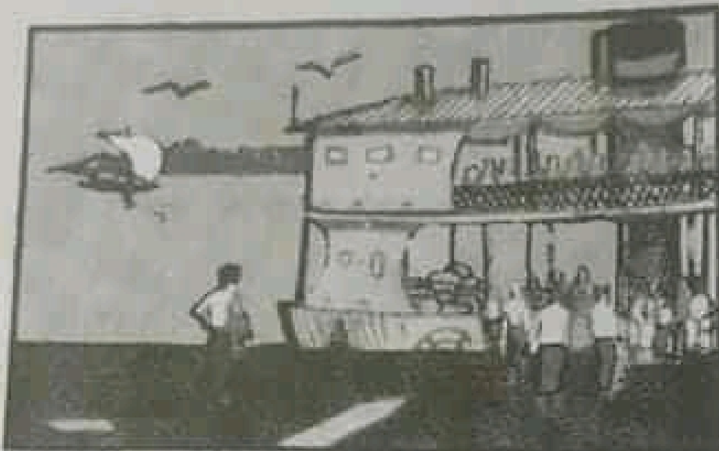

တိုင်းရင်းသားဘာသာစာပေပြုစုရေးအဖွဲ့မှ ပြုစုသည်။

ပုဖျိုးရှိအလံမေ့မျိုး

က	ခ	ဂ	ဃ	င
စ	ဆ	ဇ	ည	ရှ
တ	ထ	ဒ	နှ	ပ
ဖ	ဘ	မ	ယ	ရ
လ	ဝ	သ	ဟ	အ
		ဧ		

လံၥ်မၤဖျိၣ်အထး

က - ကဘၣ်စံၣ်ထၢ,
(ကသာန်းဆိုင့်ထိုက်)
ပမိထၢ
(ပမွတ်ထိုက်)

ခ - ခရါအခွါ,
(ခရါ့မွာခွာ)
ထၢလၢဝၤ
(ထင်းလဲဝါ)

ဂ - ဂံ့ဗၢ့နဲ့ၥ်ထံၣ်,
(ကိုမ်ဗာသ်နိုဝ်းထိတ်)
ဝ့ၤဖျုးခွဲၤ.
(ဝင့်ဗာသ်နိုး ခတိတ်)

ဃ - ဃုၤနါလၤၤလံာ်,
(ဝေသျှိ ကြည်းကြိတ်)

ကျိုးနုးဆံာ်.
(ကလိုင်းနှို့အိတ်)

င - ငုၤမွဲခံၢ်ပှဲၤ,
(ငုတ်မျှ ခေါ်မ်ောမြဲ)

ငုၤလၢၤထံၢ.
(ကုတ်လုပ်တိ)

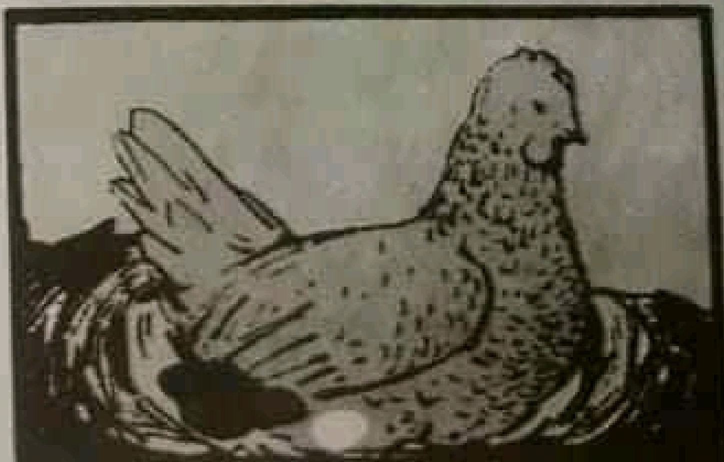
စ - စၢ့ထၢ့မ့ၤဃၢ,
(စိန်ထဲမှဲမှဲ့ဒါ)

ဒၢ့မိဃၢ.
(အုံမှုတ်ဒါ)

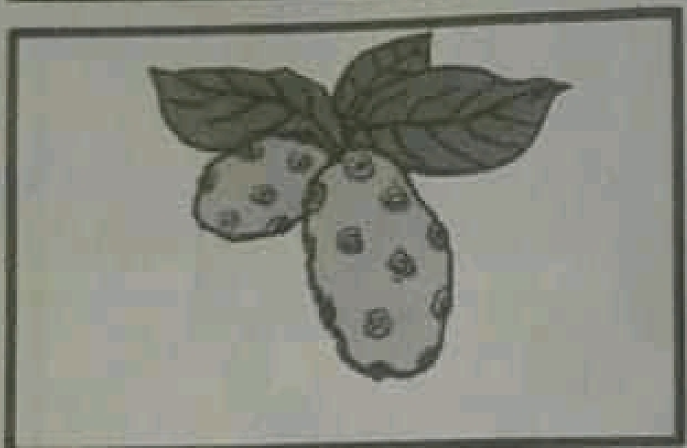
ဆ - ဆၢ့မိၢ်အခံၢ်,
(အနိမှုတ်အခိ)

ပအၢ့အဲ့ၢ်.
(ပအနိအို)

ဆ - ဆွံၣ်တၢ်ပံၢ်နီၤ, (ဆွဲကာပင်ရှိ)
လၢပယၢ်. (ကလဲပယ်)
မုမိၢ်ကီၢ်ဝၢ (ပယာနိုကိုဝေ)
ဆွံၣ်ကဘၢ. (ဆွဲကဘို)

ည - ညီၤနုၢ်, ညီၤခၢ်
(ညို့ခု ညို့ခတ)
အချံအခၢ.
(အခလီအိ)

ရှ - ရှၢ်ထဲၢ်ထိဒိး,
(ရှန်တိုင်တွင့်ခေါင်း)
မုမိၢ်ကီၢ်.
(ပဖလူနိုးကောင်း)

တ - တဲ့ၢ်တီၤခၢမံၢ်,
(တပင်ဘေတာသာမိန်)
ပအၢ့ချံၣ်
(ပအန်ခလိန်)

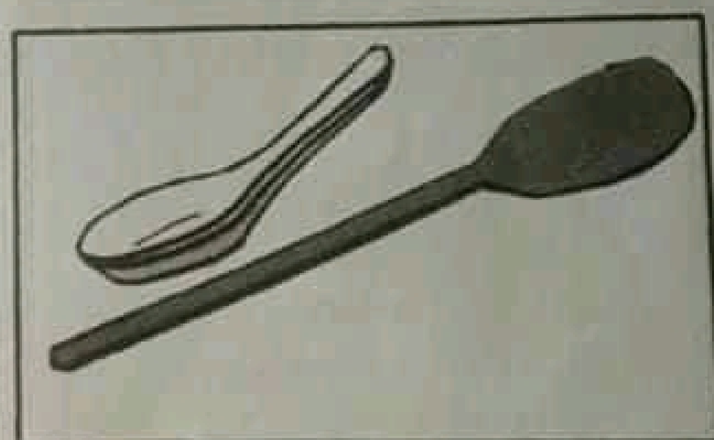
၁ - ထၢ့ထံးထၢ့ဒီၢ်,
(ဧးထံထီ၊ ထေထ်ဒိုး)
ဒီၣ်ဘၣ်လီၤ.
(ဒေါ်ငါဘာလို့)

၂ - ခၣ်ဂၢ့ကီၢ်အၣ်,
(ခိုင်ဂန့်ကို့အာ)
ဆၣ်ဆၢ့ခၢ.
(ဆာဆာခါ)

၃ - နိၣ်ထိ့နိၣ်ဝၤ,
(နိုက်ထွန့်နိုဝါ)
ဘၣ်ခွၢ်ခွၢ်.
(ဘာခွေ့ခွါ)

၄ - ပှၤပဲၢ်ဆီၤထၣ်,
(ပန်းပိုင်းဆို့ထန်)
မိၢ်ခၣ်ဂၢ်.
(မိုခါဂန်)

ဖ – ဖံၫဖှၫအဲၣ်ချံၣ်,
(ဖိုးဖွား အခ ချိုင်း)
နံၣ်ထၢၣ်ထံၣ်.
(နှုန်တန်တိုင်း)

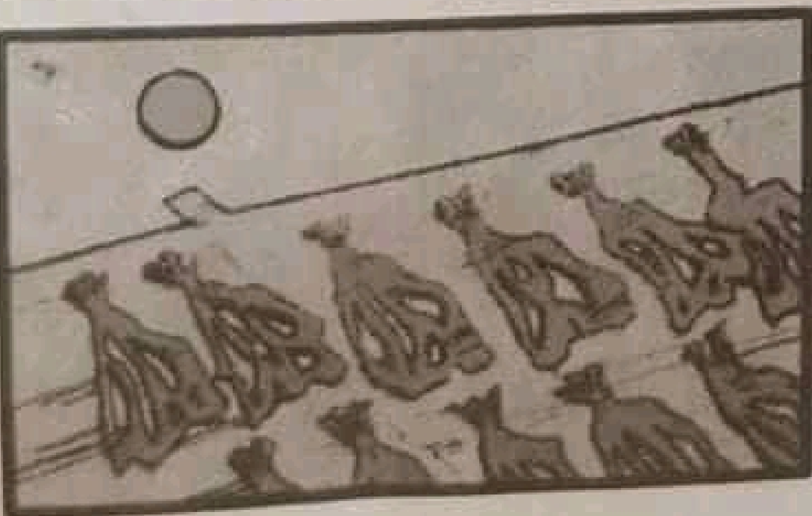

ဘ – ဘၢဝဲၤဘၢၣ်ဒီၢ်,
(ဘာဝဘာဘာဒို့)
လုၢ်အၢၣ်ဆီၢ်.
(ဝေလား ဖန်ဆို့)

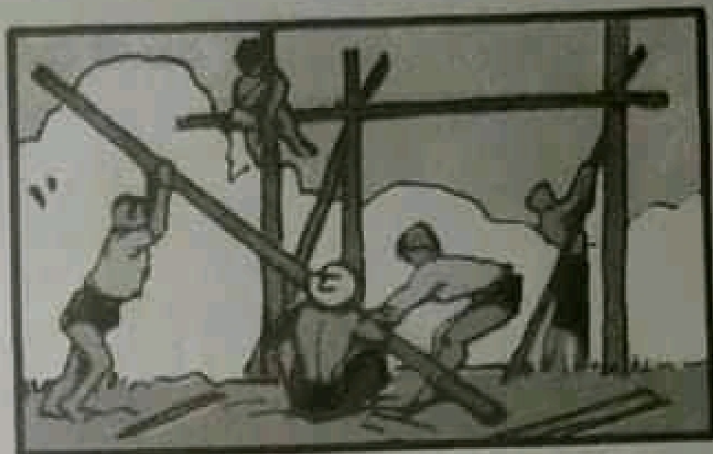
မ – မှၢ်ထီးအၢၣ်ဂီၤ,
(ဖင်ခေါင်း မှုန်ဂေါ်ခြ)

လၢနကွီၢ်.
(လဲ့နဂျောင်း)

ယ – ယၢၤအှၣ်ယၢၤဆဲၣ်,
(ယာဒုယာဒိုင်း)
အၢၣ်လီၢ်ထဲၣ်.
(အန်လိုထိုင်း)

ရ – ရိလၢ်ဒုၣ်ထၢၣ်,
(ကြိုးကန့်ဖော်ထုတ်)
ကဲၤအဝဲၤ.
(ကိုယ်အဝတ်)

လ – လၢၤဒံၢ်လၢၤမူ,
(လား ဒါ လား စမ္မာ!)
ဂ့ၢ်အီၤကွၢ် (စံၣ်ကွၢ်)
(ကိုစစ်ဆေးဖြစ်ကြွေး/ရှုဖြစ်ကြွေး)

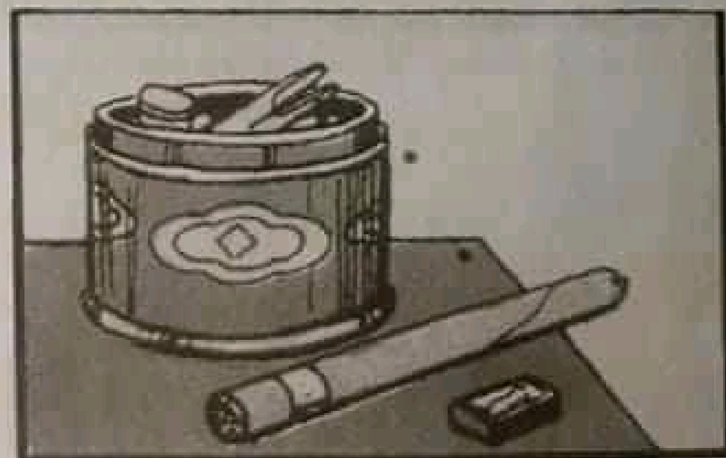

ဝ – ဝဲဘၣ်ထွဲထၢၣ်,
(ဓါတ်ကွန်တိုထောင်)
ထိၣ်ဖၤလုၤအၣ်.
(ထိုလေးအာ)

သ – ဒံၢ်မိၤပှၤလၢ,
(ဒီမို ပု လာ)
လၢအၣ်ဘၢ.
(လာအဉ်ဘာ)

ဟ – "ဟ့ၢ်အၢၣ်" လဲၣ်,
(ဟိုအိုး လအိတ်)
ဒီးငဲးခံၣ်.
(ချတ်ကိုင် ဒိတ်)

အ – အီၤဝံၣ်အီၤဂၤ,
(ဧအါဝေ၊ ဒအိတ်ဧအါဝေးဂတ်)
ထုၣ်လၢ်ဝၣ်.
(ခေါက်လန်းဒါ့)

ဧ – ဖုဖုကိၣ်ဆၢ့,
(ဖိုးဖိုးကို့ဧဆော်)
အှၣ်နါဂၢ့
(အဲဟ်ဂါ်)

ဆၚ်မၞးလိက် - ၂

လံလ္ၚုဒီ (၇)

◌ါ	◌ံ	◌ှ	◌ဲ	◌ဴ	◌ံဴ	◌ု	◌ူ	◌ိ	◌ီ
ကါ	ကံ	ကှ	ကဲ	ကဴ	ကံဴ	ကု	ကူ	ကိ	ကီ
ခါ	ခံ	ခှ	ခဲ	ခဴ	ခံဴ	ခု	ခူ	ခိ	ခီ
ဂါ	ဂံ	ဂှ	ဂဲ	ဂဴ	ဂံဴ	ဂု	ဂူ	ဂိ	ဂီ
ပါ	ပံ	ပှ	ပဲ	ပဴ	ပံဴ	ပု	ပူ	ပိ	ပီ
ဗါ	ဗံ	ဗှ	ဗဲ	ဗဴ	ဗံဴ	ဗု	ဗူ	ဗိ	ဗီ
စါ	စံ	စှ	စဲ	စဴ	စံဴ	စု	စူ	စိ	စီ
ဆါ	ဆံ	ဆှ	ဆဲ	ဆဴ	ဆံဴ	ဆု	ဆူ	ဆိ	ဆီ
ဍါ	ဍံ	ဍှ	ဍဲ	ဍဴ	ဍံဴ	ဍု	ဍူ	ဍိ	ဍီ
နါ	နံ	နှ	နဲ	နဴ	နံဴ	နု	နူ	နိ	နီ
ယါ	ယံ	ယှ	ယဲ	ယဴ	ယံဴ	ယု	ယူ	ယိ	ယီ
ရါ	ရံ	ရှ	ရဲ	ရဴ	ရံဴ	ရု	ရူ	ရိ	ရီ
လါ	လံ	လှ	လဲ	လဴ	လံဴ	လု	လူ	လိ	လီ
အါ	အံ	အှ	အဲ	အဴ	အံဴ	အု	အူ	အိ	အီ

မၞးလိက်ခဒိုက်လံဖျိုဲအက္ဍာဂၞးဆှ်ဆံင်.

လံၤခဒိၨ (သဏ်ပှ)

ƨ	၂	၇	၆	ၦ	ʔ	၇̣	၂̣	း
ကƨ	က၂	က၇	က၆	ကၦ	ကʔ	က၇̣	က၂̣	ကး
ကါး	ကါ	ကါ	ကတ်	ကတ်	ကန်း	ကန်	ကန်	ကန့်
ခƨ	ခ၂	ခ၇	ခ၆	ခၦ	ခʔ	ခ၇̣	ခ၂̣	ခး
ခါး	ခါ	ခါ	ခတ်	ခတ်	ခန်း	ခန်	ခန်	ခန့်
ဂƨ	ဂ၂	ဂ၇	ဂ၆	ဂၦ	ဂʔ	ဂ၇̣	ဂ၂̣	ဂး
ဂါး	ဂါ	ဂါ	ဂတ်	ဂတ်	ဂန်း	ဂန်	ဂန်	ဂန့်
ဗƨ	ဗ၂	ဗ၇	ဗ၆	ဗၦ	ဗʔ	ဗ၇̣	ဗ၂̣	ဗး
ဗါး	ဗါ	ဗါ	ဗတ်	ဗတ်	ဗန်း	ဗန်	ဗန်	ဗန့်
ငƨ	င၂	င၇	င၆	ငၦ	ငʔ	င၇̣	င၂̣	ငး
ငါး	ငါ	ငါ	ငတ်	ငတ်	ငန်း	ငန်	ငန်	ငန့်
စƨ	စ၂	စ၇	စ၆	စၦ	စʔ	စ၇̣	စ၂̣	စး
စါး	စါ	စါ	စတ်	စတ်	စန်း	စန်	စန်	စန့်
ဆƨ	ဆ၂	ဆ၇	ဆ၆	ဆၦ	ဆʔ	ဆ၇̣	ဆ၂̣	ဆး
ဆါး	ဆါ	ဆါ	ဆတ်	ဆတ်	ဆန်း	ဆန်	ဆန်	ဆန့်
ရှƨ	ရှ၂	ရှ၇	ရှ၆	ရှၦ	ရှʔ	ရှ၇̣	ရှ၂̣	ရှး
ရှါး	ရှါ	ရှါ	ရှတ်	ရှတ်	ရှန်း	ရှန်	ရှန်	ရှန့်
နှƨ	နှ၂	နှ၇	နှ၆	နှၦ	နှʔ	နှ၇̣	နှ၂̣	နှး
နှါး	နှါ	နှါ	နှတ်	နှတ်	နှန်း	နှန်	နှန်	နှန့်
မƨ	မ၂	မ၇	မ၆	မၦ	မʔ	မ၇̣	မ၂̣	မး
မါး	မါ	မါ	မတ်	မတ်	မန်း	မန်	မန်	မန့်
ယƨ	ယ၂	ယ၇	ယ၆	ယၦ	ယʔ	ယ၇̣	ယ၂̣	ယး
ယါး	ယါ	ယါ	ယတ်	ယတ်	ယန်း	ယန်	ယန်	ယန့်
လƨ	လ၂	လ၇	လ၆	လၦ	လʔ	လ၇̣	လ၂̣	လး
လါး	လါ	လါ	လတ်	လတ်	လန်း	လန်	လန်	လန့်
အƨ	အ၂	အ၇	အ၆	အၦ	အʔ	အ၇̣	အ၂̣	အး
အါး	အါ	အါ	အတ်	အတ်	အန်း	အန်	အန်	အန့်

မၪလီၢ်ခဒိၨလံၤဖျိၣ်အဝ့ၢကဆုဆံၨ.

ကံ ကံ၃ ကံ၂ ကံ၁ ကံ၆ ကံꩻ ကံ၇ ကံ၅ ကံ၄ ကံး

ကိ ကိး ကိ ကိ ကိတ် ကိတ် ကိန့် ကိန် ကိန် ကိန့်

ကု ကု၃ ကု၁ ကု၆ ကုꩻ

ကော့/ကော် ကောင်း ကောင် ကော့ ကော့

ကဲ ကဲ၃ ကဲ၂ ကဲ၁ ကဲ၆ ကဲꩻ ကဲ၇ ကဲ၅ ကဲ၄ ကဲး

ကဲ/ကိုက် ကိုင်း ကိုင် ကိုင် ကိုက် ကိုက် ကိုင်း ကိုင် ကိုင် ကိုင့်

ကာ ကာ၃ ကာ၂ ကာ၁ ကာ၆ ကာꩻ ကာ၇ ကာ၅ ကာ၄ ကား

ကော့ ကော်း ခက် ကော် ကော့် ကော့် ကော်း ကော် ကော် ကော့်

ကါ ကါ၃ ကါ၂ ကါ၁ ကါ၆ ကါꩻ ကါ၇ ကါ၅ ကါ၄ ကါး

ကို့ ကိုး ကို ကို ကို ကို့ ကွန်း ကွန် ကွန် ကို့

ကု ကု၃ ကု၂ ကု၁ ကု၆ ကုꩻ ကု၇ ကု၅ ကု၄ ကုး

ကု့ ကူး ကူ ကူ ကွတ် ကွတ် ကွန်း ကွန် ကော် ကော့်

ကူ ကူ၃ ကူ၂ ကူ၁ ကူ၆ ကူꩻ

ကူ့ ကူး ကူ ကူ ကွတ် ကွတ်

ကိ ကိ၃ ကိ၂ ကိ၁ ကိ၆ ကိꩻ ကိ၇ ကိ၅ ကိ၄ ကိး

ကို့/ကွတ် ကိုး ကို ကို ကို ကို့ ကွန်း ကွန် ကွန် ကွန့်

ကီ ကီ၃ ကီ၂ ကီ၁ ကီ၆ ကီꩻ ကီ၇ ကီ၅ ကီ၄ ကီး

ကော့်/ကောက် ကောင် ကော် ကော် ကောက် ကောက် ကောင်း ကောင် ကောင် ကောင့်

မ၃လိ၂ခဒိꩻလံ၆ဖျိ၄အဝု၁က၃ဆုဆံꩻ.

ဆၢမၚ်လိ - ၅

လံၚ်မုၚ်ဖျိုဝ်လ္ၚောအလှ်ုလဵုမ္ၚံၚ်သ

လံၚ်အဳဇၞ

ကၠ ခၠ ဂၠ ပၠ ဖၠ ဗၠ ဘၠ မၠ - ယပင့်သံတွက်

ကျ ချ ပျ ဖျ ဘျ မျ - လသံတွက်

- ရသံတွက်

ကြ ခြ ဂြ ဗြ ပြ ဖြ ဘြ မြ ဓြ တြ ထြ ဒြ

ကွ ခွ ဂွ ငွ စွ ဆွ ဇွ ညွ တွ ထွ ဒွ ဝဆွဲသံတွဲ

နွ ပွ ဖွ ဘွ မွ ယွ ရွ လွ သွ

ဟွ အွ

ပ + ှ = ပှ

ဗှ ပှ ဘှ

ဆၢမၤလိ – ၆

ကွါ	ကွၤ	ကွၢ	ကွၢ်	ကွၥ	ကွၦ	ကွါ့	ကွၢ့	ကွၤ့	ကွး
ကွံ	ကွံၤ	ကွံၢ	ကွံၢ်	ကွံၥ	ကွံၦ	ကွံါ့	ကွံၢ့	ကွံၤ့	ကွံး
ကွဲ	ကွဲၤ	ကွဲၢ	ကွဲၢ်	ကွဲၥ	ကွဲၦ	ကွဲါ့	ကွဲၢ့	ကွဲၤ့	ကွဲး
ကွ့	ကွ့ၤ	ကွ့ၢ	ကွ့ၢ်	ကွ့ၥ	ကွ့ၦ	ကွ့ါ့	ကွ့ၢ့	ကွ့ၤ့	ကွ့း
ကွၢ	ကွၢၤ	ကွၢၢ	ကွၢၢ်	ကွၢၥ	ကွၢၦ	ကွၢါ့	ကွၢၢ့	ကွၢၤ့	ကွၢး
ကွါ	ကွါၤ	ကွါၢ	ကွါၢ်	ကွါၥ	ကွါၦ	ကွါါ့	ကွါၢ့	ကွါၤ့	ကွါး
ကွါၥ	ကွါၥၤ	ကွါၥၢ	ကွါၥၢ်	ကွါၥၥ	ကွါၥၦ	ကွါၥါ့	ကွါၥၢ့	ကွါၥၤ့	ကွါၥး
ကွိ	ကွိၤ	ကွိၢ	ကွိၢ်	ကွိၥ	ကွိၦ	ကွိါ့	ကွိၢ့	ကွိၤ့	ကွိး
ကွီ	ကွီၤ	ကွီၢ	ကွီၢ်	ကွီၥ	ကွီၦ	ကွီါ့	ကွီၢ့	ကွီၤ့	ကွီး

မၤလိၢ်ခဲအံၤလၢ်ပှၤအဝဲၢ်ဂၤဆုးဆၢ်.

ဆ၂မးလိ၂ - ၇

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

မးလိ၂ခဒိ့လံးဖျိုအဝ့၇ကးဆုဆံ့.

ဆၢ်မၤလိၢ် - ၈

ကြါ ကြါၩ ကြါၪ ကြါၫ ကြါၬ ကြါၭ ကြါ့ၩ ကြါ့ၪ ကြါ့ၫ ကြါး

ကြ ကြၩ ကြၪ ကြၫ ကြၬ ကြၭ ကြ့ၩ ကြ့ၪ ကြ့ၫ ကြး

ကြု ကြုၩ ကြုၪ ကြုၫ ကြုၬ ကြုၭ

ကြဲ ကြဲၩ ကြဲၪ ကြဲၫ ကြဲၬ ကြဲၭ ကြဲ့ၩ ကြဲ့ၪ ကြဲ့ၫ ကြဲး

ကြၢ ကြၢၩ ကြၢၪ ကြၢၫ ကြၢၬ ကြၢၭ ကြၢ့ၩ ကြၢ့ၪ ကြၢ့ၫ ကြၢး

ကြၧ ကြၧၩ ကြၧၪ ကြၧၫ ကြၧၬ ကြၧၭ ကြၧ့ၩ ကြၧ့ၪ ကြၧ့ၫ ကြၧး

ကြၨ ကြၨၩ ကြၨၪ ကြၨၫ ကြၨၬ ကြၨၭ ကြၨ့ၩ ကြၨ့ၪ ကြၨ့ၫ ကြၨး

ကြိ ကြိၩ ကြိၪ ကြိၫ ကြိၬ ကြိၭ ကြိ့ၩ ကြိ့ၪ ကြိ့ၫ ကြိး

ကြီ ကြီၩ ကြီၪ ကြီၫ ကြီၬ ကြီၭ ကြီ့ၩ ကြီ့ၪ ကြီ့ၫ ကြီး

မၤလိၢ်ခဲၭလံၬဖျိၪအဂ့ၢ်ဂၤဆ့ဆံၭ.

ကၠါ ကၠၤ ကၠၢ ကၠၢ် ကၠၥ် ကၠၣ် ကၠါ့ ကၠၢ့ ကၠၤး ကၠး

ကၠံ ကၠံၤ ကၠံၢ ကၠံၢ် ကၠံၥ် ကၠံၣ် ကၠံါ့ ကၠံၢ့ ကၠံၤး ကၠံး

ကၠု ကၠုၤ ကၠုၢ ကၠုၢ် ကၠုၥ် ကၠုၣ်

ကၠဲ ကၠဲၤ ကၠဲၢ ကၠဲၢ် ကၠဲၥ် ကၠဲၣ် ကၠဲါ့ ကၠဲၢ့ ကၠဲၤး ကၠဲး

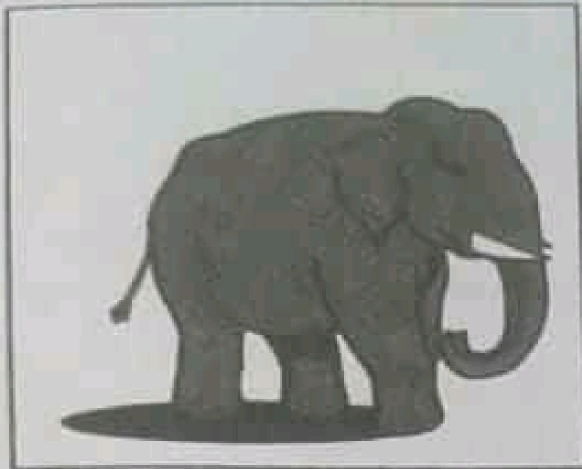
ခၠါ ခၠၤ ခၠၢ ခၠၢ် ခၠၥ် ခၠၣ် ခၠါ့ ခၠၢ့ ခၠၤး ခၠး

ခၠံ ခၠံၤ ခၠံၢ ခၠံၢ် ခၠံၥ် ခၠံၣ် ခၠံါ့ ခၠံၢ့ ခၠံၤး ခၠံး

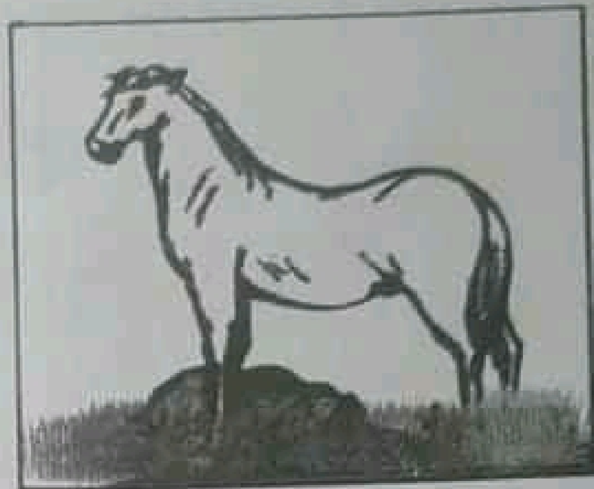
ခၠု ခၠုၤ ခၠုၢ ခၠုၢ် ခၠုၥ် ခၠုၣ်

ခၠဲ ခၠဲၤ ခၠဲၢ ခၠဲၢ် ခၠဲၥ် ခၠဲၣ် ခၠဲါ့ ခၠဲၢ့ ခၠဲၤး ခၠဲး

မၤလိၢ်ခိၣ်လံၥ်ဖျိၣ်အခၢကၤဆှဲခံၣ်.

ကဆၢ့ (ကဆင့်)

ကသ့ၫ (ကသအူ)

(က)

ကမၢ — [illegible]
(ကမာ)

ကိၢ်ၵၢ — [illegible]
(ကံသ်ာ)

ကီၣ်ဒိၣ် — ဝတ်ဆင်သည်
(ကော်ဒို)

ကီၢ်စး — [illegible]
(ကံစား)

ကံၫဒိၫ — [illegible]
(ကိုင်ဒို)

ကံၫတဲၣ် — [illegible]
(ကိုက်ိုင်)

ကၠၣ်လၢၤ — [illegible]
(ကျတ်လန်)

ကံၫဘျုၣ် — [illegible]
(ကိုန်ဘျပေ)

ကွံၫမ္ါ — ဖြေရှင်းသည်
(ကွယ်ပေါ်)

ကၠၫထဲၣ် — [illegible]
(ကြက်ကိုင်)

ကၠၫစီၤ — [illegible]
(ကြာ်ဦး)

ကၠုၣ်လၢၤ — [illegible]
(ကျတ်လန်း)

ကၠုၣ်စၫၣ် — [illegible]
(ကစ်လူ့ပြု)

ကြၤထမး — [illegible]
(ကရန်းထယ်)

(ခ)

ကလိၣ်ကလၤ — [illegible]
(ကလို့ကလတ်)

ကျိၤၥံၫစုၤၥံၫ — [illegible]
(ကလိုသ်မိဆေးသီ)

ကိၣ်ၥၫကိၣ်တၫ — [illegible]
(ကုံသင်ကုံဘါ)

ကိၣ်ထၫတဲၤထၫ — [illegible]
(ကံထန်တိုင်းဖန်)

ကီၤထၫဒိၣ်ထၫ — [illegible]
(ကော်ပါးထွန်သိုတန်)

ကျိၤလမျိၤ — [illegible]
(ကလိုလှဖလဲ)

ကသ့ၫယီၤလၢၤ — [illegible]
(ကသင်ပေါ်ပါ၊လသုံး)

ကွၤလၢဘံၣ် — [illegible]
(ကွာ့လန်ဘိန်)

ကျုၤတံၣ်လဖး — [illegible]
(ကလိုစ်တတ်လဖေ)

ကွံၫမ္ါခွံၣ်ပှၫ — [illegible]
(ကွယ်ပေါ်ခုတ်ဝေ)

ခီ၂မိင (ခူရိ)

ဧဖြစ်ဝတ် ခုမျူး (ဘိုပလိ)

(က)

ခ၂ဖံ့ - မိန်းပ် (ခံ့ဖာ)
ခီ၂ပွံ့၂ - ဦးခေါင်း (ရှုသို)
ခီ၂မိင - ခမောက် (ခူရိ)
ခီဍ္ဍ - ဇာ [illegible] ([illegible])
ဍ္ဍာဘီး - ငါးမျှားတံ ([illegible])
ခဲးထုင - လာသည် ([illegible])
ခါဂင - ကော့ဖြတ်သည် (ခံ့ဂတ်)
ခရာ - [illegible] ([illegible])
ခီဘ္ဍး - [illegible] ([illegible])
ခွံ့ငှိ - [illegible] ([illegible])
ခါနိး - ဖိုင်းသည် ([illegible])
ချုံ့ဘီး - [illegible] ([illegible])
ချုံးဘုံ့ - [illegible] ([illegible])
ခါဘ၂ - [illegible] ([illegible])
ချုံးဘံ့ - [illegible] ([illegible])
ခံ့ဘား - ကြိုကောင် ([illegible])
ချါဝါ - ဖျော်တတ် ([illegible])
ချုံးဘ၊ - [illegible] ([illegible])

(ခ)

ခဲးဂုးဂုးဘာ၊ - [illegible] ([illegible])
ချုံဘီ၂ထော်ဘီ၂ - [illegible] ([illegible])
ချုံးခီးချုံးတား - [illegible] ([illegible])
ခါဂငထော်ချို - [illegible] ([illegible])
ခီ၂လုံးထော်ချို - [illegible] ([illegible])
ခီ၂ဍ္ဍခီ၂မျိုး - [illegible] ([illegible])
ခီ၂လုံးမျိုးစီး - [illegible] ([illegible])
ချုံးဆောတီးတီး - [illegible] ([illegible])
ခီဍ္ဍာလားယွား - [illegible] ([illegible])
ခုနီးခီ၂ဘျူး - [illegible] ([illegible])

ဆၢမၤလိ - ၁၂

[illegible]

(က)

[illegible]

(ခ)

[illegible]

ပၢၤ

ပၢၤစိ

(က)

ပၢ်ဝဲ – ပံၢ်လၢၤ – ပၢၤလဲၢ်၂ – စိၤဒိ၂ –

ပှၤဝဲ – ပၢ်လၢ် – ပှၤလဲၢ်၂ – ပၢ်ထၢ –

ပှၤချံး – ပှ်လၢ် – ပဲ့စိ – ပၢ်ခှၢ –

ပှ်ထၢ – ပှၤ, ကွၢၤဝါ – ပၢ်ဖၢ –

(ခ)

ပံၢ်ဖၢၤပှၢ်ဖၢၤ – ပှၤနါဖၤနါ – ပှၢ်လၤဆံၤလၤ –

ပှၤလဲၢ်၂လၢ်ပှၤ (လၤ) – ပှၤစိၤဘၢ၂လိၤ – ပှ်၂လၢ်ဘၢ၂ချံၢ –

ပှၤဝဲ၂ကွၢၤဝဲ၂ – ပၢ်ဝဲ၂ပံၢ်ဘၢ – ပဲ့စိ့လၢတၢ် –

ပံၢ်လၢ်ကိၢ်စိ့ –

ဆၢမးလိၣ် - ၁၄

စုၡံၣ် (ရှုဆိက)

စုယၢၤၣ် (ရှုယာဘေါ်)

(က)

စပွဲ - စားပွဲ (ဒပွဲ)
စုမု - လက်မ (ရှမှု)
စုစ့ - လက်ဝဲ (ရှုစ့)
စီၤပှိၣ် (နီၣ်) - [illegible] (ခေါင်း၊ ရှုဒင်)

စၢၣ်ခီ - [illegible] (ထောက်ခေါ်)
စုနီၣ် - လက်ညှိုး (ရှုနီး)
စဲၣ်ပြံၤ - [illegible] (စိုင်ပြော)
စုရှၢ - လက်ချောင်းသသည် (ရှုဘာ)

စံၣ်စၢ - [illegible] (စီတာ)
စုဒ့ၣ် - လက်ဖျံ (ရှုဒု)
စၢၤထ့ - [illegible] (ဆော်ထော်)
စုၢ်ကီၢ် - [illegible] (ရှုက်ကောင်)

စုးယၢၢ - [illegible] (ဆားယာ)
စုထွၢ - လက်သော (ရှုထွ)
စံၢဖီး - [illegible] (စီဖေါင်)

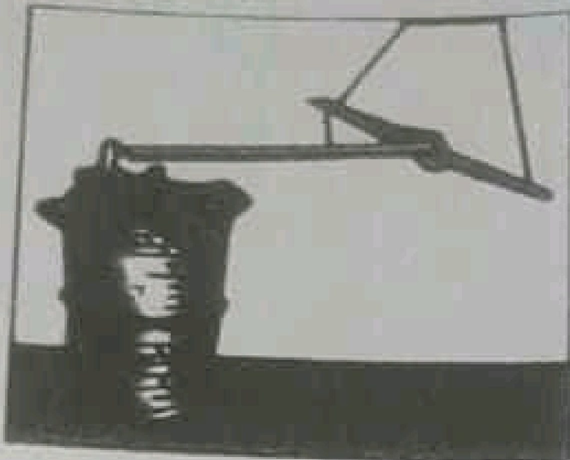
(ခ)

စဲၣ်တလဲၤ - [illegible] သည်။ (ကြိုင်တာလို)
စုၢ်စုၢ်ရှၢ်ရှၢ် - [illegible] (ရှုစုရှ်ရှ်)
စံၢ်ထ့ၣ်အၢၣ်အှၢ် - [illegible] (စိတ်တာနော်ရှုတ်)

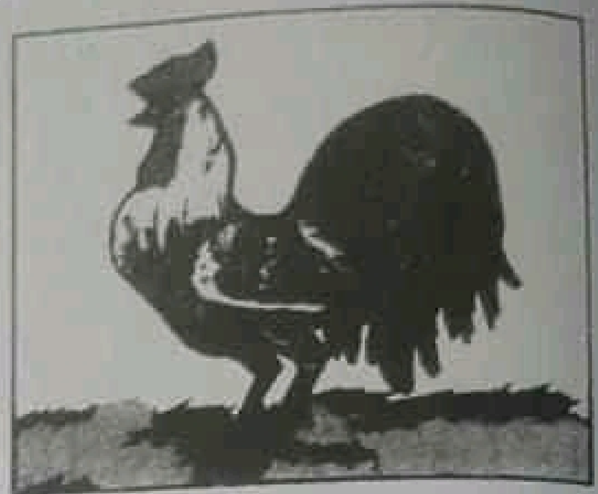
စဲးနဲၣ်ထး - [illegible] သည် (ဆိုင်နိုင်ထိ)
စီၣ်စုစီၣ်ခ့ၣ် - [illegible] (ဆိုင်ရှုဆိုင်ခို)
စီၣ်လၢၤပၢၢ် - [illegible] (ဆိုင်လားပါ)

စုလၤခ့ၣ်ခီၢ - [illegible] (ရှုလ်နိုခုနိုင်)
စုဘှံၣ်လၢ် - [illegible] (စုဘုံလာ)
စုလလၢၤပုၤဘၢ - [illegible] ကြိုက်သည်

စံၢ်ခီးစံၢ်တၢ - [illegible] (စိတ်ခုတ်စိတ်တား)

ဆှံးတူၢ်(ရေတွင်း)

ဆီၢ်မၢ (ကြက်ဖ)

(က)

ဆရၢ - ဆရာ (ဆာရါ)

ဆရၢ့ - ဆာရေး (ဆာရ်)

ဆၢဂၢ့ - ဆံကျပ် (ဆဂန်း)

ဆၢ့မၢ့ - ဇောကြက် (ဆန်မိန်)

ဆံၣ်ခိၤ(ပှၢ) - သေးယယ် (ဆိတ်ခို)

ဆံထိၤ - ... နံပါသည် (ဆိတ်ထို)

ဆၢ့ထူ့ - မကိတပါဖူ သည် (ဆော်ထော်)

ဆုၢဂီၤ - ဓာတ်ပုံ (ဆူဂီ)

ဆှၢ်မှၢ - မီးလှုံသည် (ဆုတ်မှင်)

ဆီၤလၢ့ - နားသည် (ဆေါ်လို၊ ...)

ဆီၤထၢ - (ဆို့ထင်)

ဆီ့ဆုး - ... သည် (ဆေါ်ဆူ)

ဆၢ့နၢ့ - ထိုင်သည် ( )

ဆှၢ်ပၢ - ထိုးဖောက်သည် (ဆုဆါ)

ဆၢခံၢ - ကြက်ခွ (ဆန်ခွ)

ဆၢ့မျိၤ - ကလည်သဖြင့် (ဆိုင်မျိုး)

(ခ)

ဆၤလၢဘၢ့ - ဖြစ်စေ (ဆာလဘော်)

ဆၢဘၢ့နိၤ - ... (ဆဘန်းနီး)

ဆၢဂီၤဆၢဘၢ် - ... (ဆဂိုင်၊ ဆဘတ်)

ဆၢဖံၣ်ဆၢမၤ - အလုပ်ကိုင် (ဆဖိတ်ဆမား)

ဆၢဂီၤဆၢချံ - ... သည် (ဆဂေါ်ဆချီ)

ဆၢ့မၢခီၣ်ခိၢ - ကြက်... သည် (ဆန်မာခေါ်ခိုင်)

ဆှၢ်ခဲၣ်ထၢမှၢ - မီးတောက်... သည် (ဆုတ်ခိုင်ထမှင်)

ဆိၢဆၢစံၢ်ဆၢ - ... (ဆိုဆစိတ်ဆ)

ဆှၢဂီၤဆှၢကဲၢ - ... (ဆူဂီဆူကိုင်)

ဆၢဆၢ့ဆၢယီၤ - ... (ဆဆော်ဆယေး)

ဆၢမႃးလီ - ၁၆

ရှ - (ရှာ)

ရှီုလော့ (ရှိုင်လိုန်)

(က)

ရှ်မင - တကကယ် (ရှိ့မါ)
ရှင်ချာ - ကျွန်ုပ်တော့်
ရှီုထာ - ဖိတ်ကြွက် (ရှိုထိုန်)
ရှ်ဝံ့ရှ်ဝ - ဝိုင်းပိုင်းရှင်တော့်သည်။ (ရှိ့သိမ် ရှိ့ဝါ)

ရှ်လော့ - နည်းသွားသည် (ရှိုလို)
ရှ် လော့ - ဈေးချိုသည် (ရှုလို့)
ရှီုပန် - ဝက်ခြံ (ရှိုပိုက်)
ရှ်မုက်ဴးထာ - ကြယ်တံခွန်ကြွက်သည် (ရှာမကော်ကော်)

ရှ်ယာ - သင်္ချိုင်းသည် (ရှုန်ယာ်)
ရှီးရှ်င - ပယ်ထက်ကျင်း (ရှိုးရှိ)
ရှ်မုထူး - ကော်ခါနာမည် (ရှိ့မုမ်ကော်)
ရှ်မုနာဖာ - တောကြီးမြက်ဆည်း (ရှာမုနာ်ဖာ)

ရှ်ခွံ - သတ်ဖြတ်ပစ်သည် (ရှုန်ခွိတ်)
ရှ်ခမျ်း - လူထုပေါ်တက်သက် (ရှာခမျာ့)

(ခ)

ရှီုလော့နဘ - ပါးစင်ပိုက်ပါ (ရှိုလို့နသိ)
ရှီုအာနားဗ - ပွဲးစားသဘား (ရှိုင်ဖန်နား ဗါ)
ရှ် လော့ဘာလော့ - ဈေးချမ်းသွားသည် (ရှုလို့ဘါးလိုး)

ရှ်ဝံ့နံ့ဝံ့ - ပုဆိုးတွေတော့ တွေ (ရှုဝိနံ့သိ)
ရှီုဝံ့ပွဲအီး - ပွဲးဈေးရှိပါသည်။ (ရှိုင်သိပ်မျိုးခါ)
ရှ်လော့အာထာ - နည်းပိုက်များလိုက် (ရှာလိုန်ဘာထိုန်)

ရှီးရှ်လော့ - ပယ်တက်မကျင်းပို (ရှိုင်ရှိုလဂါး)
ရှ်အနံ့ယာ - ပုဆိုးသုတ်ပြသည်။ (ရှုန်အနိုန်ယာ်)
ရှီုဆာထံဆာဘော - ဝင်ငွေရလာသည်။ (ရှိုင်ဆထိတ်ဆဘော်)

ရှင်ဘာကွ်ဝံ့ထာ - သဘောကြီးမှာ (ရှိုဘာကွံ့သိန်ထိုး) မြက်ကွက်ပြောတယ်ရှားသည်။

တလၢ (တလာ)　　　　　　　　တ့ၢ်လၢး (တော်ဂင်လင့်)

(က)

တရ့ - ဝါး၊ (တရှု)　**တၢ်ခူၣ်** - နံ့သာတမျိုး (တခူ,ခွတ်)　**တ့ၢ်ဘှ့** - ဖယောင်းချိုးသည် (တုံ့ဘူ)　**တၢ်ထုဖၢ်** - ခွဲသည် (တော်ကြီး,တခဖတ်)

တလီၢ် - မြေကြီး (တလို)　**တၢ်ဝဲၤ** - မြေပေါ်သည် (တိုင်းဝိုင်)　**တၢ်လီၤသၢ်** - ပြင်းနှိုက်သည် (တောလို,သါ)　**တၢ်လၢၤထၢ်** - တင်တာ (တသ်,လျှီ,ထါ)

တဝ့ - ကျေးငှက် (တဝဲ)　**တ့ၢ်လီၤ** - ပြောင်းဖတ်သည် (တော်ပေါင်)　**တကီၤသ့** - ကြာသီး (တခေါ်ခါ)　**တၣ်ခနီး** - သည်သွားသည် (တွဲ,ခရက်)

တ့ၢ်တ့ - စောက်တဲ့ (တော်ဂင်းတိုး)

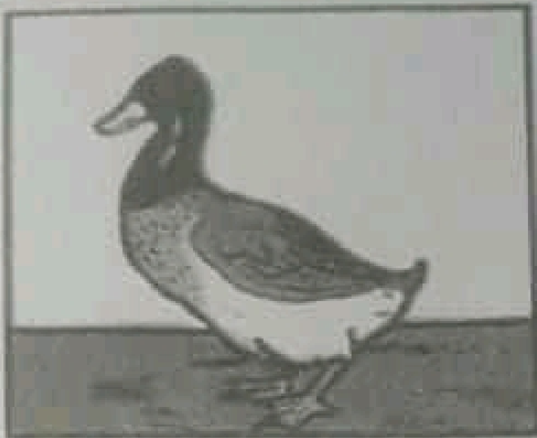
(ခ)

တၢ်ဒံ့ပယံၢ - ကျွန်းတိုင် (တော်ဒိုင်ပယီ)　**တၢ်ဝဲၤနသၢ်** - စိတ်ကိုမြဲစေသော (တိုင်းဂိုင်,နသါ)　**တၢ်ထံၢကွံၤခံ့** - ဆောက်တဲ (တန်,ဝေါင်ကျောင်ခို)

တၣ်ထ့ထံၢ - တိုက်ကြိုးပြဲ (တဲ့,ထန်ဝေါင်)　**တလၢ်မုၢ်ခွၢ** - သသည်သသ (တလ်မှတ်ခွာ)　**တဝ့အမုၤ** - သည်သည်အသွားသည် (တဝဲ,အမုတ်)

တ့ၢ်တံၢ်ပွံၤထ့ - ထက်တဲ့ကြောင် (တော်ဂင်,တို့သဆိတ်,ထန်)　**တ့ၢ်ထ့ဝှၢ်ဆ့** - အုန်ပိုင်သည် (တိုထန်ဂုဆာ)　**တကီၤဖိၢ, ခွၢဖိၢ** - ကြာပျံ (တခေါ်ဖေါင်,ခွာဖေါင်)

တ့ၢ်ထုဖၢ်ဒံ့ - သစ်ခွဲသည် (တော်ဂင်,တခဖါ,ဒိုင်)

ထိၣ်ထး (ဘဲ)

ထၢ်ဂုၤ (တံစဉ်)

(က)

ထံၤဖါ - လဲကျသည် (ထီးဖါ့)
ထၢ်ခိၢ - သီချင်းဆိုရာ၌ဖြင့် (တါ့ခို)
ထၢ်ထး - သဲဖွဲ့ (ထော်ထး)
ထံၤချု - ရေချိုး (ထီချု)
ထုဖၢ် - ကွဲသည် (ထူဖော်)
ထဒီၢ် - ကွမ်းခွံ (ထဒို)
ထုၢ်ထၢ - ထုတ်ဖြင့်သည် (ထုတ်ထင်)
ထံၤထၤ - နံ့ရှော်းမြဲပျောက် (ဝမ်တ်ထါ)
ထုၢ်ထိၢ - တိုးတက်သည် (ထန်တော်)
ထံၤသၢ - သခွါးသီး (ထီးသာ)
ထီးဆၢ - ရည်ရွယ်သည် (ထုတ်စော်)
ထွဲၢမံၤ - မြွေး/ဝံပုလွေ (ထွဲမိ)
ထၢ်ပျၢ - ဘောက် (ထါ့ပျား)

(ခ)

ထုပီးထုဖၢ် - ကွဲအောက်သည် (ထပ်ပီ့ထဖော်)
ထံၤချိၤထံၤကၠိၤ - သည်းခြေ (ထီချို့ထီကျော်)
ထၢ်လုၢထၢ်ထၢ - ဂုဏ်ကျက်သရေရှိသည် (ထါ့လူ့ထါ့ထာ)
ထီးနံၤဖၢ်ထၤ - မှတ်သားထား (ထော်နီမော်ထေါ့)
ထီးနိၢလဖၢ - တို့နှောက်တယ် (စထိန်းနေ့လမော်)
ထိၣ်လံၤဘၢဂီၤယုၢ် - စပါးတောင်း (ထောင်လံ့ ဘူလိုင်းယုတ်)
ထီၢမၢထီၢမၢ - နံနံပြွတ်ဖြင့် (ထော်မီထော်မာ)
ထံၤထံၤဆၢ်ဆၢ် - ပေါ့ပေါ့ပါးပါး (ထီထီဆတ်ဆတ်)
ထံၢဘီၤထံၢနံၤ - တပယ်တံ၊တယ်ပါ (တပယ်တေါင်၊တပယ်ဒိ)

ဒုဟ် (ဒုန်း)

ဒုလဵု (ဒုန်လိုင်)

(က)

ဒးလာ – ခင်းသည် (ဒါးလျာ)
ဒၠဗီ – တွေ့ဆုံသည် (ဒါဒေါ)
ဓုးခ – တောင်းသည် (ဒိုးခိုး)
ဍုၚ်ဒး – ရှေ့သို့ (ဒုဒါး)

ၝိုမှု – ရွာ (ဒိုမှု)
ဍုၚ်ပဒး – ဆိပ်ကမ်း (ဒုက်ပေါ)
ၝိုယား – ယာခင်းများ (ဒိုယေါ)
ဓုၚ်ဍုၚ် – (ဒိတ်ဒုတ်)

ဓဲစုၪ – လက်ဆုပ်ထိုးသည် (ဒိုးစု)
ဍုၚ်ထာ – ကျွေးပသည်။ (ဒေါ်ထီ)
ဍုၚ်အး – ကျေးသည် (ဒုက်အာ)
ၝိုထး – ကြီးပြင်းလာသည်။ (ဒိုထန်)

ဓုၚ်ဗိ – နှမ်းဆီ (ဒိုင်ဒိ)
ဓၠုၚ် – ဆုတ်ယုတ်သည် (ဒိုတော့)
ဍုမု – ထားထား (ဒင်မူ)

(ခ)

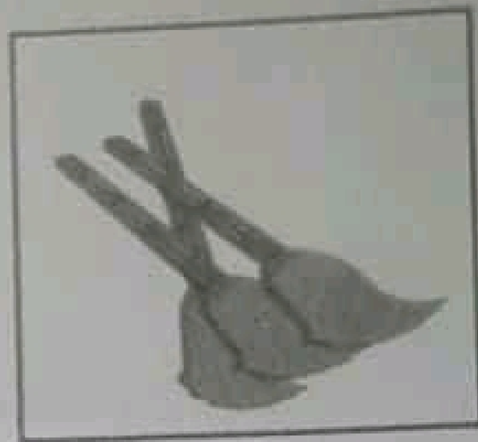
ၝိုမှုတဝ – ရွာကျေးရွာ (ဒိုမှုတာဝ်)
ဍုၚ်ဍာဒၟာ – မာပြတ်တွေ့ တောအောင် (ဒင်ဒိုဒတ်ဒါး)
ဓဲဓၞာဓဲ – အချုပ်ချုပ် (ဒိုင်ဒေါင်ဒိုင်)

ဓဲကတၞး – မိုးကောက်သည်။ (ဒိုက်ကတိုး)
ၝိုထးအထး – ကြီးထွားမှုကြီးပွားလာသည်။ (ဒိုထန်အာထန်)
ဓဲဆၠုဗလ – တောင်ပံခတ် (ဒိတ်ဒွယ်ဖျာလဲ)
ဓုၚ်ၝိုလပလာ – နှမ်းဆီတစ်ပုလင်း (ဒိုန်ဒိုလပလာ)

ဍုမိယာမိ – ငါးလေး[illegible] (ဒင်ဒိုယာဖို)
ၝိုထးထာချာ – [illegible] (ဒေါ်ဒေါဝေါ်ထိုချာ)
ဒုတာလမျး – [illegible] (ဒုန်းတာလမျှို)

ဆၢမၤလိၢ - ၂၀

နီၢ်ဝံၤ -(နီၢ်တိ)　　　　　　　　နီၢ်ဝ့ၤ (နီၢ်ဖိ)

(က)

နၤရုၤ - [illegible] (နၤရုၤ) နီၢ်ထီ - [illegible] (နီၢ်ထီ) နီၤထံ - [illegible] (နီၤထံ) နၢ်ထၢ - [illegible] (နၢ်ထၢ)

နံၤထၢ - [illegible] (နံၤထၢ) နီၤခွၢ - [illegible] (နီၤခွၢ) နီၢ်ဆီ - [illegible] (နီၢ်ဆီ) နၢ်ဆါ - [illegible] (နၢ်ဆါ)

နါဂၢ - [illegible] (နါဂၢ) နံၤလၢ - [illegible] (နံၤလၢ) နီၢ်ဖျၢ - [illegible] (နီၢ်ဖျၢ) နူၤဆံၤ - [illegible] (နူၤဆံၤ)

နံၤထၤ - [illegible] (နံၤထၤ) နၢ်ဘၢ - [illegible] (နၢ်ဘၢ)

(ခ)

နီၢ်ထီၤဘၢ်ၤဘၢ - [illegible] (နီၢ်ထီၤဘၢ်ၤဘၢ) နံၤဝံၤလၢဝံၤ - [illegible] (နံၤဝံၤလၢဝံၤ) နံၤထၢ နၤဆံ - [illegible] (နံၤထၢ နၤဆံ)

နံၤအီၤ နံၤကူၤ - [illegible] (နံၤအီၤ နံၤကူၤ) နၤရုၤဘၢယူၢ် - [illegible] (နၤရုၤဘၢယူၢ်) နူၤလၢၤစံၤထၢ - [illegible] (နူၤလၢၤစံၤထၢ)

နၢ်အုၤ နၢ်ခၢ - [illegible] (နၢ်အုၤ နၢ်ခၢ) နီၤယီၢလဂ့ၤ - [illegible] (နီၤယီၢလဂ့ၤ) နီၢ်ဖျၢဝီၤကူၤ - [illegible] (နီၢ်ဖျၢဝီၤကူၤ)

နီၢ်ထီၢ်ဘီၤခါ - [illegible] (နီၢ်ထီၢ်ဘီၤခါ)

ပနဲ့ -(ဖယောင်း)

ပနါ (ကျွဲ)

(က)

ပဒဲး - ပညာ (ပဒိုင်း)
ပရျှ - ဘဝတခု (ပရော်)
ပုံ့ခါ ပုရွက်ဆိတ် (ပိုးသတ်)
ပြုပတ် - ကြာသပတေး (ပတ္တာပတ်တိတ်)
ပလော့ - ပုလင်း (ပလိုက်)
ပ ကား - စကားတလည်း (ပက်ကါး)
ပဲ့ခွဲ - မယုံကြည်သည် (ပိုးခွဲတ်)
ပဂါ့ထော့ - ခိုးခော်သည် (ပဂိုတ်)
ပဒ့ - ကာကွယ်သည် (ပဒိုး)
ပ့လဲ့ - ပင်လယ် (ပင်လယ်)
ပွလား - ပွင့်သည် (ပြာလုံး)
ပဲ့တရ - ရှေ့ဆက်တိုး (ပိုးတရန်)
ပိ့ထော့ ဆက်လျှပ်နိုင် (ပုန်းထွင်) ကျင်းသည်။
ပံစလော့ - မိုးမခပင် (ပိတ်စလေ)

(ခ)

ပထံ့ပခး - ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည် (ပထိပသုံ့)
ပုံး, ခါအလှု - ပုရွက်ဆိတ်နှင့် (ပိုး၊ ခါးအလှု)
ပမိပဖါ - မိဘ (ပမွတ်ပါ)
ပဘုံ့ပဝ္ဂါ - ကိုယ့်အမျိုးဘာသာ (ပဘုပဝ)
ပွဲ့ခ၁ခလှု - ခွင့်ပြုပါရန် (ပလ္လိုင်ခါခလှုတ်)
ပဆံ့ပနး - ကိုယ့်ဆံပင် (ပဆိတ်ပနိုး)
ပွာ့လဲ့ပွာ့လဲ - ခါးပြည့်သည် (ပွန်လိတ်ပြန်လိုက်)
ပွ၁ခီ့ပွ၁နါ - လူကြီးလူကောင်း ဘာသာစကားသည် (ပွန်ခိုပွန်)
ပ့လဲ့ပ့လဲ - ပင်လယ် (ပင်လယ်ပတ်လိုက်)
ပြံ့ပြံ့လှုံ့ယူ - ပျံ့ကြီးကျီပြီ (ပရိုးပါ၊ လှုတ်ယူတ်)

UPF 8A

ဖီၫသၢဆုၣ် (ပေါင်းဆာဆူ)

ဖိၣ်သၣ်ဆံၣ် (ဖိုသာဆိတ်)

(က)

ဖိၣ်မုၣ် - သမီး (ပိုမှ)
မၤၣ်ဒၣ် - လမ်းမ (ဖေါ်သို့)
ဖျိၤဒိ - ပိုးကောင် (ဖျိုး၍)
မၤဘဲၤ - ပုဆိုး၊ မြဲကောင် (ဖက်ဘွိုင်း)

ဖိၣ်ခွါ - သား (ဖိုခွာ)
ဖၢၣ်ချၢ - မြေ (ဖိုချာ)
ဖျိၤရှၤ - စကောကောင် (ဖျိုးရှမ်း)
ဖျါလၤ - လှုပ်ရှားလိုက်သည်။ (ဖလိုလို)

မၢထံ - မိုးလေး (မာထီ)
ဖိၣ်ထၤ - ကိုင်တား (ဖေါ်တို့)
ဖျိၣ်ထၢ - ပါလှတာသည် (ဖျိုးပါဖောင်)
ဖျိၤယၢ် - စာအုပ်ဖြဲ (ဖေါ်ယုတ်)

ဖၢၣ်မှၢ - မိုးစွား (ဖိုမှု)
ဖီၣ်ဖျံၤ - ကြိုးကျစ်သည်
ဖျၢၣ်ဘှၣ် - တကာကိုက်သည်။ (ဖေါ်ဘု)

(ခ)

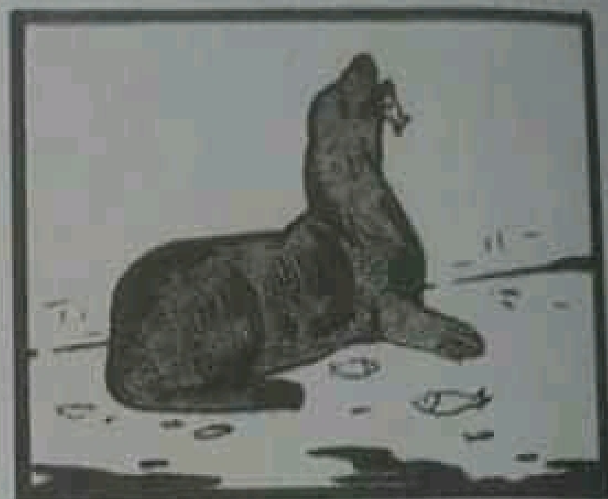
မၤၣ်မှၤမၤၣ်ဘၢ - လမ်းကြိုလမ်းကြား (စပါဖိုးပေါ်ဝတ်)
ဖျိၣ်စိၤပဝၣ် - တခါတည်းသိုးဖောက်ဖြစ်သည်။ (ဖက်ပိုင်းဖြူ)
ဖျၣ်ဖျိၣ်မှၣ်ခဲ - ခေါင်းရဲဝါသည် (ဖလ် ဖာပိုဖိုး)

မၤၣ်ဒုၣ်မၤၣ်ဒၣ် - လမ်းတွေ (စပါဆာဒ်ပေါ်သို့)
ဖျဲးနံၣ်အစုၣ် - လက်ကိုဖမ်းယူသည် (ဖလိုနာစု)
ဖျိၤပွံၣ်ဖျိၣ်ထၢ - ကြောက်ပါးပြေးသည် (ဖေါ်ပိုပေါ်ထ)

ဖီၫသၢဆုၣ်ဖိၣ် - နှင်းဆီပန်းလေး (ပေါ်ဆာဆူဖို)
မၢထံၣ်ရှါ - မိုးလေးကြီး (မာထိသို့ရှ)
ဖျၢၣ်လီၤနံၣ်စုၣ် - လက်ကိုဖြစ်လိုက်ပါ။ (ဖလိုလီနာစု)
ဖိၣ်ထၢၣ်အခဲ - အုတ်ကျောက်လိုက်ပါ (ဖိုတန်ဒ)

ဘှ၂ (ဘင်)

ဘိ၃ (ဘင်္ဂါ)

(က)

ဘ၂ထံ၊ - ဆိုက်ဆိုက်သန့်ဘာ့မှး - နိုင်ငံတော် ဘှ၂ဆဲ - စပါးနှံ ဘိ၊ထ၊ - ဝရုသည်
(ဘါထိုက်) (ဘင်းမှု) (ဘုံဆိုင်) (ဘိုတန်)

ဘ၂ဆဲ့ - သက်ဆိုင် ဘ၂ လာ့ - မြှုပ်သည် ဘါ့ဘါ့ - ပဏ်းပရိုက် ဘူ့ထဲ့ - မြန်ပြင်ပါ
(ဘါဆိုင်) သည်။ (တော်လျှင်) (ဘိုင်သေတ်) (ဘျန်းထိုင်)

ဘ၂ထ၊ - အုတ်ပြင်ကို ဘါယဲ - ယာ့ ဘိ၊ခါ - ကြီးပစ္စည်း ဘွဲ့အ၊ - ဝဝလဝ်လမ်းကူး
(ဘါထေါ်) သည်။ (ဘိုယေါ်) (ဘိုဂါ) (ဘလိုင်)

ဘ၂ခိ့ - တွေ့ဆုံသည် ဘွါလာ့ - ပျိုတက်လာ ဘှ၂ခါ - ဈေးဖိုး ဘဲ၂ဘှ၂ - ကာတွေးသည်
(ဘါဝါင်) (ဘွါလျှင်) သည်။ (ဘုဝယ်) (ဘိဘှ)

(ခ)

ဘ၂ခိ့ဆော့ယာ - တွေ့ဆုံသည် ဘိ၊ဆဲ့ဘိ၊ရှ - ဝတ်လစ်ခြယ် ဘူ့ဂူ့ဘူ့ဘ၂ - ကားပြီးကော သည်
(ဘာဝါဆဲယာ) (ဘုန်ဆိုင်ဘုန်ရှင်) (ဘျန်းဂါဘျန်းဘါ)

ဘိ၊ဘ၂ကွ၂လီ့ - ခိုးမပဲ့ပြင် ဘျ၂ထဲ့ရိုးထဲ့ - ပျော်ကောင်း သက်ရှိ ဘိ၊နဲ့ယဲ - ယာ့
(ဘိုဘာကျာပါး) (ဘလါထိုးကျဲ့ထိုင်) (ဘုန်းနိုင်ယေါ်)

ဘိ၊ထ၊ဘ၂ထ၊ - ဝတ်ပြုကိုး ဘိ၊ထ၊ယဲထ၊ - ဝိုးတက်ကြီး ဘျူ၊ယူအပ၊ - ကြက်တက်
(ဘိုထန်ဘါးဝင်) ကျယ်သည် (တော်ထန်ပယ်ဝင်) မွား (ဘာလုတ်ယူအပိတ်) ဆုတ်သ

ဘိ၊ခါဘိ၊ဘျ၊
(ဘိုဂါဘိုဘော့)

ဆ၂မးလိ၂ - ၂၄

မုမ့ၤ (နေမင်း)

မဲ၂ထ့ (မျိုးစေ့)

(က)

မံ့မ၂ - နှိပ်ပြောင်သည်။ (ဖိဟာ)
မံ့မး - နှိပ်ဖောက်သည် (ဖိမ်း)
မုၣ်ခိ၂ - ကောင်းကင် (မူခိ)
မိးကျူ - တစ်ကျွတ်ခွဲသည် (မိန်းကျွတ်)
မံ့နး - နှိပ်ချသည် (ဖိနှိ)
မိပါ - ဖိဘ (မိပါ)
မွဲဧ၂ - ပုတ်ပါး (မွဲဧ)
မုထ့ - အမြဲပေါ်ထွက်သည် (မူထ)
မိဂါ - အဝေ (မိဂါ)
မုဂ၂ - ညနေ (မူဂါ)
မးယိး - ကြောင် (မိမ်ယိ)
မုမ့ၤ - နေ (မူမိ)
မုဂီး - နံနက် (မူဂေါ်)
မုၣ်အၤး - မိုးခြေ (မုဂ်အော်)

(ခ)

မးလိ၂မးခိး - အတင်ယူ သည်။ (မါးလိမါးခိ)
မဲ၂ဘ၂မဲ၂ဝီးနှင့်ညှိနှိုင်းခြင်း (မွဲဘော့မွဲဝီး)
မးနၤးမးစ၂ - အမိုင်ကျင့်သည်။ (မားနားမားစာ)
မိလ္းမိထး - အညှာ၊ ချိုကာ ချင် (မိလော့မိထို)
မိ၂ဘ၂ဝ၂ယူ - လျှော်ချော်သက် ရသည် (မော်ဘာဝါယူ)
မိးထဲးပနိ - ကျွဲကို ခွဲယူသွားသည် (မိထိုပနီ)
မိ့ပိးမိ့လု - အတူညှာ (မော်ပေါ်မော်လေ)
မံ့မုၤအ၂အဲ၂ - နှိပ်ပေးကာ (ဖိမူအာအဲ)
မိၤထ့ခိ၂, စ့ထ့မုၤ - ဝေါ်ဝ၊ မော့သည်/ပျော်ရွှင် သည်။ (မိုထန်ခိ၊ စန်ထန်မူ)
မံ့ခံ့မံ့မ၂ - နှိပ်ထိုက်သည်။ (ဖိခိန်ဖိမာ)

ယုၢ်

ယ့ၢ်ဒၢ

(က)

ယၢကီၢ ယၢဒံၣ်ဒံၣ် ယၢ်ဒၢ် ယုၢ်ထ့ၣ်

ယၢဆၢ ယၢကိၣ် ယၢ်ထ့ၣ် ယုၢ်ယါ

ယၢလ့ ယၢထိၣ် ယုၢ်ယ့ ယံၢ်ရှိၤ

ယၢမူး ယၢချံၣ်လၢ ယီလါ ယုၤထၢ်

(ခ)

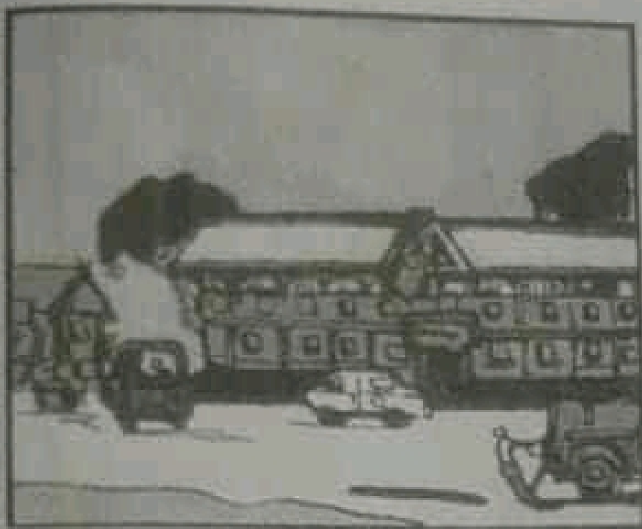
ယီထံၣ်ခွါထံၣ် ယီလါလၢ်ဂ့ၤ ယီဖၢ်ဆၢဘိ

ယုၢ်ယံဘၢ်ခါ ယၢ်ဒ့ၢ်ယၢ်ဒၢ် ယုၢ်ဝံၤယုၢ်ဝဲ

ယုၢ်ယါအခံ ယုၤထ့ၣ်စူၤထွၣ် ယုၤဖနါ, ယုၤချံ

ယ့ၢ်ဂ့ၤဘၣ်ဂ့ၤ

သၞာမၚ်းလိ - ၂၆

ရိုး -(ကျောင်း)- ဍုံ

ရိ (အိုးကြက်)

(က)

ရိုလး - ပြုံးချိုသည်။
(ရိုလ်း)

ရွ်နု - ရွေးချယ်သည်။
(ရွ်နန်)

ရုပိၚ် - ပြန်ကြားသည်။
(ရိုပေါ်)

ရာရာ - မြန်မြန်
(ရာရာ)

ရွ်အပုထော - ကျွန်ကဲ့သို့သည်
(ရွ်အန်တွတ်)

ရါထနါ - ခွင့်တောင်းသည်။
(ရိုတနါ)

ရုးစုး - ရိုင်းစိုင်းသည်။
(ရုန်စုန်)

ရုလဏိ - ငှဲ့မိတ်
(ရောင်တုန်)

(ခ)

ရိ နဲ့အဳ၂ဍေ - ပလိုင်းကို ယူလာပါ။
(ကျိုက် / နိုင်ငံ အဝ်ဍေ)

ရိုးအဘ္ၚာလမျ - ဍုံးအသစ်တစ်လုံး
(ရှုန်း အဘ္ၚာလမျ)

ရိုလးခွ်လဂုး - မပြုံးချိုပါနဲ့
(ရိုလ်း ခုတ်လောက်)

ရွ်နုအပ္ဍါ - သူ့ကိုရွေးပါ။
(ရွ် နန်အပ္ဍါ)

ရုံပိၚ်ထောပ္ဍဲ - ပြန်ကြားပေးသည်။
(ရိုပေါ် တပ်တိုင်)

ရါထနါဆော - ခွင့်တောင်းပြီး လုပ်သည်
(ရိုတနါ ဆက်)

ရုးစုးလဂုး - မရိုင်းစိုင်းနဲ့
(ရုန် စုန် လောက်)

ရုံရိ ဒ၂ထော - စမှုပင်ရှိသည်။
(ရိုက်ကျိုက် ဒေါ်ထိတ်)

လီၤဆူၣ်ခဲ-(ယုတ်အူၣ်ှိုင်ၤ)　　　　လံၤဝံၤ-(လံတ်ဘိန်)

(က)

လၢဗီၤ - ဒုၣ်ကြိုၣ်ၤ လၢၣ်မ့ၣ် - မိၤချ့ၣ်ၢ လၢၣ်ဘၢၣ် - မြ့ၣ်ပှၢဝၤ လံၤဝဲၢ - လေတဲၣ်ကံၢ်ဘၣ်ၤ
(လၢဗါ)　(လ့ၣ်အုၣ်ဝိၤ)　(လှ့ၣ်တဘၢ) ဘၣ်ၤ (ယီၤကိုင်)
လၢၣ်မ့ၣ် - လၢဝါသၣ် လၢၣ်ထ့ၤ - ဖြါကၢ်ကျ လၢၣ်မူၣ် - ကျၣ်အၢၤ လၢၣ်ဆါ - ဒၢးနၣ်ၤအၢၤသၣ်
(လါၤယ့ၣ်)　(လှ့ၣ်ဝဝ)　အၢၤသၣ် (လှ့ၣ်ၤပလ့ၣ်) ဘၣ်ၤ (လှ့ၣ်ၤဘွဲ)
လၢၣ်ထ့ၣ် - လၢဆၢ်ၤ / လၢၣ်ထ့ၣ် - တၢ်အၢၤ လၢၣ်မါ - ပျၢၢ်ဆုံ လၢၤလံၤ - ဇၣ်ဒၢစၣ်တၢ်ၤ
(လါၤဝၣ်)ကၢ်(ဖၤဝၣ်) ဘၣ်ၤ (လှ့ၣ်ၤမိၣ်) ဘၣ်ၤ (လှ့ၣ်ၤလီၤ)
လၢၣ်နုၤ - ဂၢဝၣ် လၢၣ်ဗီၤ - ပြုကြၣ်သၣ် လၢၣ်မံၤ - ဖြိဖၤအၢၤ
(လါၤနုတ်) ဘၣ်ၤ (လှ့ၣ်ၤဖေါၣ်)　(လှ့ၣ်ၤမိတ်) ဘၣ်(မိၤ-)

(ခ)

လၢၣ်မိၣ်လၢၣ်မါပျၢၢ်ဘၣ် လၢၣ်ရှၣ်လၢၣ်ယၤ - ဘၣ်ဒုၣ်အၢၤ လၢၣ်ဖွံၤလၢၣ်လဲ - ပုၣ်ပျၢၢ်ကြၢ
(လှ့ၣ်ၤမှ့ၣ်ၤလှ့ၣ်ၤမါ) ၤဘၣ် (လှ့ၣ်ၤရှၣ်လှ့ၣ်ၤယတ်) ဘၣ်ၤ (လှ့ၣ်ၤယှိုလှ့ၣ်ၤလှိုၤ) ကျၣ်ဘၣ်ၤ
လၢၣ်ထံၤလၢၣ်ဆှ့ - ဖြဲၤဘၣ် လၢၣ်ဆုၤလၢၣ်ဆဲၤ - ကိုၣ်ရှိုၣ်ဂြဲလဲ လၢၣ်ဆီၤလၢၣ်ကၢၣ် - ဒၢဘၣ်တၢၤ
(လှ့ၣ်ၤယိတ်လှ့ၣ်ၤဝဲ)အၢၤ (လှ့ၣ်ၤအုတ်လှ့ၣ်ၤအိုၤ)　(လှ့ၣ်ၤအိုၤလှ့ၣ်ၤကြၢ)
လၢၣ်ဗီၤလၢၣ်ဒူ - ဖြိကျၣ်ပါၢ် လၢၣ်ယံၤလၢၣ်ဘဲ - ညိၤအုဖၤအၢၤ လၢၣ်လိၤဝၢၤရှၢ - ခၣ်အၣ်ခၣ်
(လှ့ၣ်ၤပေါဒ်လှ့ၣ်ၤအွ့ၣ်)ကျၣ်သၣ် (လှ့ၣ်ၤယိတ်လှ့ၣ်ၤဘိုၤ) ဘၣ်ၤ (ဖၤလိုဝါၤဂျၢ)
လၢၣ်ဘျၢၤလၢၣ်နူၤ - တၢကျၤအုအၢၤဘၣ်ၤ
(လှ့ၣ်ၤအဖၤလှ့ၣ်ၤနုတ်)

ဝၢ့ပိၢ်

ဝဲထၢ့ (ဗိုက်တဒ်)

(က)

ဝၢမံး –ဝါးနက် ဝၢဘၢ –ဝါးသီး ဝးထၤ–ဗိုဖြားထား ဝဲခွၢ – ဖာခါကို
(ဝါးဖိုး) (ဝါးဘာ) (ရန်းတ) သည်။ (ဗိုက်ခွာ)
ဝၢဆုၢ –ကျာတစ်းဝၢကျူ –ဝါးဘိုး ဝံးဝး–ထိုတိုကျာ ဝဲလီၢ် – ဝဝဘ်ကျံ
(ဝါးရှု) (ဝါးကလူ) (ဖိုန်းဝဖ) (ဗိုလည်)
ဝၢကဲၢ်–ဝါးကောက် ဝါနံ –အိပ်ကျူး ဝၢ်ထိၤ–တည်ကျာပ် ဝံၤဖျ့ –
(ဝါးကိုင်) (ဝါးနွာ) ယူသည်။ (ဝါးထို) သည်။ (စေ့ပယင်း)
ဝၢဖျၢ –တစ်ဝါး ဝၤဖီး –ပတ်သည် ဝဲမုၢ –ဖာစိဖ
(ဝါးဖယ်) (ဝါးပေါင်း)ထိုးထား (ဗိုက်မူ)
သည်။

(ခ)

ဝံအၢထၢ့–မြှောက်ခြင်း ဝံၤကဲၢလၢ–ကျစ်အင်္ဂါ ဝဲထၢ့တၢရၢ –ဝၢ်ဒါး ဖွင့်သည်။
(ဗိုဒ်ါတဒ်) (ဗိတ်ကိုင်းလက်) မလိမ်ဒ် (ဗိုက်တဒ်တာရ)
ဝးထုၢ ဝးလၢ –ကြက်ခွံ ဝဲမုၢအဂၤ –ဖာစိဖကောက် ဝံၤဆၢ်ဝံၤဖျ့ –သိုဂ်ုပ်းပေါလုပ်
(ဝပ်ထုတ်အမြန်းကြက်ခွံ) (ဗိုက်မူအင်္ဂါ) (စုသိမ်းဝှေဖယ်) သည်။
ဝံၢအၢအခၢ–ရွှေဝေါက် ဝးယၢဝးဘၢ –စပါးလုပ်ပ ဝံဆၢနၤဆၢ –ရှေဝွက်သည်
(ဗိုပ်ဖန်ဖခန်) အနာမိဝ် (ထေါ်ယောဝဖေးသိုး) ပါမိမ်ပါဖ် (ဝိဆက်နတ်ဆက်)
ပေါက်သည်။

[illegible] ([illegible])

[illegible] ([illegible])

(က)

[illegible]

(ခ)

[illegible]

တၢ်မၤလိ - ၃၀

အထံ (အသွင်)
နှမုန်း

အဲၤထံ (နှင်းဆီ)
ဂျင်း

(က)

အဖီ - နၤပှၤ် (အဖော်) အလွဲ - နၤကၢၣ် (အကြော) အီၣ်ပုၤ - ဖေါ်လာ တော်သည် (အိမ်ပေါက်) အီၣ်ဂၢၤ - အလော်ကြ ရေသည်။
အပှၤစၤ - ပေါ်မြှုပ် (အနှံ) သည်။ အပှၤကၢၤ - တောင်သည် (အနံကိုင်း) အီၣ်ကၢ - ထားရှိ (အိမ်ကာ) သည် အပှၤခွါ - ငါးများသည် (ချေး)
အဲပှၤလၢ - အကိုသည် (အနှင်လါ) အဲၤဂါ - ဖက်ပိုက်မှာ (နဂါး) ပါသည်။ အီၣ်ပွံ - နားရေသည် (အိမ်ပေါက်) အပှၤပၣ် - ဂြားမှသည်။ (အနံပါ)
အဲပှၤမၢ - လျှော် (အနှိမ်ဖော်) သည်။ အီၣ်အှၤ - မကြည်ပါး (အိမ်တော) အဲၤယိၤ

(ခ)

အပှၤစီၤ အပှၤစၤ - ဝစဲဒေး (အနှိုင်း အနံ) မပေါ်မြှုပ်သည်။ အပှၤကၢ အီၣ်ပွၢ် - လောင်လင် အားရသည်။ (အနံကျော်ဆေးဆွဲ) အပှၤဖျၤ အပှၤဖျါ - မျက်နှာသာရသည် ကိုင်ပြီးပြောသည် (အနံယားနှင့်အနံပေါ)
အပှၤလံၤ အပှၤလဲၢ - ပွားရှိ (အနှင်လိမ်း အနှင်လိုင်) သည်။ အပှၤကၢၤ အပှၤယၢ - စကားပြော (အနံကိုင်း အနံပသာ) သည်။ အီၣ်ပွံ အီၣ်ဝၢ - နားနားရေသည် (အိမ်ပြီးတော်ခေါ်သော)
အပှၤလံၤ အပှၤလီၢ - ကပ်မိသည် (အနံကပ်တော်ဆိုသင်) သည်။ အပှၤဆှၢ အပှၤထီး - စကားသည် (အနံအုအနံဝင်) ပွင့်သည်။ အဲပှၤလီၤ ဆီၣ်ချံၤ - သွန်သင်ခုံးမ (နှိုင်လိုနိုင်လိုင်) သည်။ အပှၤဘှၢ် အပှၤဃၢ (အနံကြောက်ရေဘေး)

ဆါမးလိါ - ၃၁

(က)

(ပျိုး) မှမျိုး - ကာချင်ကူမျိုး	မှရှား (ပျိုး) - ရှာ
(ပမွိုး) မှမွှား - မေဥဒ့်ဿဥ်	မှမွှားမှထားံ (ပမွှိုးပထိုး) - မေဥဒ့်သဥ်ဇေါင်းဘွဲ့
(ပဒိုး) မှဒိ - နေဆိုက်ရှ	မှဒိမှမု (ပဒိုပမှု) - နေဆိုက်ရှင်ဘာရာသီ
(ပခမှောိ) မှခမျှး - ကျူဝူ	မှခါမှရှား (ပခေပရှိုး) - နေခံခေခံ
(ပထိပဌိ) မှထံမှဌာ - ယောက်ျား	မှဗိမျှ (ပဗိုဆွေ) - ဗိုလ်ဗဲ့
(ပရှိုပယိ) မှရှုမှယာ - ဆင်ရုံဘား	မှမွှားမှရှိ (ပမွှိုးပရှို) - ကျောင်းရှုကြီးဒွေမ

(ခ)

မှရှားအိမ်အုေ - ရှုပျိုဘုး (ပျိုးခေါင်ခေ)
မှခမျှးလဗ - ရှုထုပုဂ္ဂိုလ်ဘတ် (ပခမှောိပလေို) များ
မှမားဆံမောပုံ → လောသိပ်ဘာလုပ်ဖြစ် (ပမားဆိုက်ပဲ့ကိုယ်)
မှမွှားဂုံထံ - နေဥ်သဥ်ဘက်လာသည် (ပမွှိုး ဂုံခေါင်)
မှထားံမိခေးမိ → တိုင်ဘေဥ (ပထိုးဖိုဒ့်ဖို)
မှမွှားမှရှိအဆောင်ရွေး → ကျောင်းရှုကြီးမှူး (ပမွှိုးပရှိုဘာဆက်ဂုဒ်၊ စကား)
မှမျိုးရှိမိ - ဗိုးကောင်ကူမျိုး (ပယာဗိုဂုံဖို)
မှတာစာမိ → ဒြဥ်ဘား ဂျာဆူဂျာဘဲ (ပတာဖွဲ့ဖို)
မှဂံမိစာမိ → ဒေါ်ဖြေသူဒေါ်ဘား (ပဂိမ်ဖိုသဉ်ဖို)
မှယုဒေိလေး → ဘုိ့ထိုး တာဆြဲဘက် (ပယုတ်သိုလေါ်)

(က)

"မုန္ဒၢနံၤအမံၤ"

၁. အတှၤ – – တနင်္ဂနွေ — နေ ဒုတိ
၂. အစီၤ – – တနင်္လာ — ဇွဲစောင်း
၃. အနွံ – – အင်္ဂါ — ဇွဲ ဥဂီ
၄. မူၤတၢပှၢ် – – ဗုဒ္ဓဟူး — ပုဂ်တမြ
၅. ပြံပတံၤ – – ကြာသပတေး — ပဏ္ဍုပတိက်
၆. အဘူ – – သောကြာ — ဇွဲခေဘာ
၇. ဘံၣ်ဒီၢ – – စနေ — သိတ်ခေအာင်

(ခ)

"လါလဆံၤနံၤဘံၣ်အမံၤ"

(…ဆာဟ်ဖို) ၁. ထံၣ်ဍူၤမိၢ် – ပြာသို
(…ချက်ဗိ) ၂. ထံၣ်ဍူၤဒိၢ် – တပို့တွဲ
(…ဖနို့) ၃. တၢဖး – တပေါင်း
(…ါၤတါၤ) ၄. လါတၢ – တန်ခူး
(…ါၤယာ) ၅. လါယၢ – ကဆုန်
(…ါၤဇွဲ) ၆. လါန္ဒၢ – နယုန်
၇. လါဖီၣ် – ဝါဆို (လါၤ ဗိုဝ်)
၈. လါခူၣ် – ဝါခေါင် (လါၤ ချက်)
၉. ဆံၤမု – တော်သလင်း (ဒိမှ)
၁၀. ခ့ၣ်ဂီ – သီတင်းကျွတ် (ခတုက်ကြိ)
၁၁. လါနီ – တန်ဆောင်မုန်း (လါနိ)
၁၂. လါလံၤ – နတ်တော် (လါၤလိုန်)

“နးပၢ်လၤဒဲအပုခ္ဍာစထိ့ဆံ့”

(နှင်းပဒီဝါးနှင့် အပုဥ္ခါစတေ၀င်အိန်)

(နှင်းပဒီဝါးလေးမှာ လိုပိတ်ပေါ်) နးပၢ်လၤလုၤမၤလိၤလံၤလီၤ. - နှင်းပဒီဝါး ကျောင်းသွားပါသည်။

(အပုဥ္ခါစတေ၀င်အိန် ညီမလေး ဖိုးသိုင်ပေါ်) အပုခ္ဍာစထိ့ဆံ့ဆုလုၤဖိၤအခဲ့လီၤ. (သူ၏ ညီမ အပုဥ္ခါစတေ၀င်အိန်လည်း ကျောင်းသို့လိုက်ပါသည်။)

(နှင်းပဒီဝါး သင်္ချိုင်းပေါ်) နးပၢ်လၤအၥၣ်အီၤဖိၣ်န့ၣ်လီၤ. နှင်းပဒီဝါ၊ စာသင်ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိပါပြီ.

(အပုဥ္ခါစတေ၀င်အိန် ရောက်ရှိပေါ်) အပုခ္ဍာစထိ့ဆံ့အၥၣ်အီၤယဲန့ၣ်လီၤ. အ၀င်အိန် စာသင်ကျောင်းသို့ရောက်ရှိပါပြီ

(စာပါးလိုက် ဖိုးလိုက်ပေါ်) ဆၢမၤလိၤစၢ်ထ့ၣ်လၢဂီၤဆံၢနၤရဲၤလီၤ. ယနေ့ကျောင်းမှာ သင်ခန်းစာ

(အပါးလိုက်လဲ ကျောင်းပေါ်) ဆၢမၤလိၤဖျါလၢဂၤလံနၤရဲၤလီၤ. တင်ပါသည်။

(စာတေးသီမားကိုပိတ် ပုံ့ကိုသို ပေါ်) အဝၢခံၤမၤလိၤလံၤမုၤဝ့ၤမၤလီၤ. ညီမလေးနှင့်အတူ ကျောင်းသို့ သွားပါသည်။

သူတို့သင်ခန်းစာများကို စာကျက်၍ သင်ယူပါသည်။

ဆၢမၤလိၣ် – ၃၄

ထး – ဆၢမၤလိၣ်လံၥ်အဂ့ၤ - အဖါ်းလိုပိတ်အကြိုင်

ဖိၣ်သၣ်ခံၣ်ခၢမၤလိၣ်လံၥ် - ဖူးသေါ်နီနွံ့ဖါးလိုလိုက်
သ့ၣ်နၤလၢဂ့ၤယမိၢ်ပှၢ် - သေါ်နင်္ဂလကွဲ ယာမွှတ်ပိတ်
ဆၢမၤလိၣ်အထီဂ့ၤဘၣ် - အဖါ်းလိုဂဝေတ်ကြိုင်းဘါ
မ့ၢ်ဝံၢ်သၣ်ဖိၣ်သၣ်အခၢ - မွဲ့ဝေ့ါဖိုသါအခါ
လံၤလဲသၣ်လှၤဖီလၢဘၣ် - လိတ်လိုကြီကနေ့ပ်လာ
အှၣ်ဒိၣ်ထၢ့မိၢ်မွဲဆၢကၢ - ဟင်္ဒိုကေသ်မွှတ်မွဲ့အကါ
ဂံၢ, ပလၢၤဆၢမၤလိၣ်လၤ - ကိုင်ပလေးအဖါး လိုလာင်
ဘၢကၢနှၤပခံးပဂး - ဘိုးကနေဖ်ပခိတ်ပကင်
ကယဲဆၢရၢဒိၣ်လိၣ်ပၤ - ကယိုင်အရှါဆေါင်လိုပါ
ပကထီးနဲ့ၣ်ထၢကံၣ်ဂၤ - ပကဖိတ်ဂါနိုင်ထဲ့ကြိုကါ

“ဖှၢဖျၢ်”

မူဒှး – နီၤနီၤကလဲၤ (ထီး) ထဲခံလဲၣ်. (နုနုကလေး (ဝေဝါး) ထဲခါပိုင် [illegible]

နီၤနီၤ – ယကလဲၤလၢဖှၢဖျၢ်လီၤ. ([illegible]

မူဒှး – လၢဖှၢဖျၢ်နၢ်ဆၢနၢ်အီၤလဲၣ်. ([illegible])

နီၤနီၤ – ဆၢအၣ်ဆၢအီၤ, ဆၢကီၢ်ဆၢဒိၢ် အီၤဝၢလီၤ.

([illegible]

မူဒှး – ဆၢအဂၢၢ်ဂၤအီၤအှၤမ့ၢ်. ([illegible])

နီၤနီၤ – ဆၢဒိၢ်ဆၢလၢဒဲဒှၣ်ခံၣ်ယၢခံၣ်အီၤဝၢဆုလီၤ. ([illegible]

မူဒှး – ဆၢလီၤကွၢ်အဂၤအီၤနးမံၢ်အှၤမ့ၢ်. ([illegible])

([illegible]

နီၤနီၤ – ဆၢလီၤကွၢ်အဂၤအီၤဝၢအၢမံၢ်လီၤ.

([illegible]

ဖုဒီၣ် – နံၤနံၤကမၠၢ်အဲၣ်ယၢၤဆၢလီၤကွၢ်နူၤမံၤဧၢ. (နုနုက [illegible])

နံၤနံၤ – ဖုဒီၣ်အဲၣ်ဒိၣ်ဆၢနီၤလဲၣ်. ([illegible]) ([illegible])

ဖုဒီၣ် – ယအဲၣ်ဒိၣ်ကဒီၣ်အဂုၤဒဲ ထီၣ်ဖိၣ်အဂုၤနီၤလီၢ. ([illegible])

====================

ဆၢမးလိၣ် – ၃၆

[illegible] – ထး–ဖှၢဖၢ်အဂံၤ – ဈေး အကြောင်း

[illegible] – ဆၢအှ့ၣ်ဆၢဒီးဆၢအှ့ၣ်ဆၢ – [illegible]

[illegible] – ဖှမျိၤဖိၣ်ကိၢ်ဝ့ၢ်လၢ "ဖှၢ" – ဈေးလို့ မှတ်ကြပါ။

[illegible] – ဒ့ၣ်ယၢၣ်ဒဲဆၢဒိၣ်ဆၢလၢ – [illegible]

[illegible] – အ့ၣ်နလ့ၤနီၤနမိၣ်ဒၣ် – ဈေးကိုသွား[illegible]

[illegible] – ဆၢကီၤဆၢဒိၣ်, ဆၢလီၤကွၢ်–[illegible]

[illegible] – အ့ၣ်နအဲၣ်ဒိၣ်နဘၣ်လ့ၤ – သင်နှစ်သက်ရာ ဝယ်ယူပါ

[illegible] – အ့ၣ်နမိအ့ၣ်မ့ၢ်အ့ၣ်ဆၢ – [illegible]

[illegible] – နကြၢၣ်လ့ၤစီၤဝ့ၢ်လၢဖှၢ – ဈေးကို သွားကြစို့

[illegible] – ဝဲၤပမိၤလ့ၤလၢဖှၢဖၢ် – လာ ဈေးကိုသွားကြမယ်

[illegible] – အ့ၣ်နယံၤနံၤလၢဒီၤလၢ. [illegible] ဝယ်မယ်

"ပတာဝ့အဂဲး" ကျေးရွာ အကြောင်း
(ပတာဝမ်ကိုင့)

ပတာဝ့နီၪ အီၪလၪထံၫချိၪနဲ့လိၫ.

ပတာဝ့နီၪအမံ့မွဲ ထံၫကို့ၪ လိၫ.

လၪပတာဝ့အနဲ့အပိ့နီၪ ဆံၪဝံၪ, ပုၪဝံၪ, အီၪဝ့ၫလိၫ.

လၪပုၪမၪ့နီၪ သၪကျူ, ဆံၫမိၪ, ဘုၪခဲၫ, အီၪဝ့ၫလိၫ.

လၪထံၫချိၪမၪ့နီၪ ချ့ၫ,

ကဘၪ့ဝံၪလဲးလိ့လဲးထၪ့အၪမၪလိၫ.

ပတာဝ့နီၪဂံ့အီၪဝ့ၫအမျို့ပိၪဆံၫလိၫ.

ဆၪမၫလိၪအလဲးအီၪဝ့ၫလၪတာဝ့အသၪကျူလိၫ.

ဂဲၢ်ထီၣ်ဂီၤလၢၤ (ကိုဦးထက်ဂေါ်ငြိမ်းဆာ)

အၣ်ဖျိမ့ၤ (အိမ်သာတက်ရေ)

ထၢထီၣ်လၢးမဲ (ထုတ်ထိန်းသိမ်)

အၣ်လုထံ (အနှီးလုပ်ထိ)

အၣ်မ့ၤအၣ်ဂီၤ (အာရုံစင်း အင်ဂေါင်း)

လဲၤထီၣ်ကိၣ် (ကျောင်းထက်ကျောင်း)

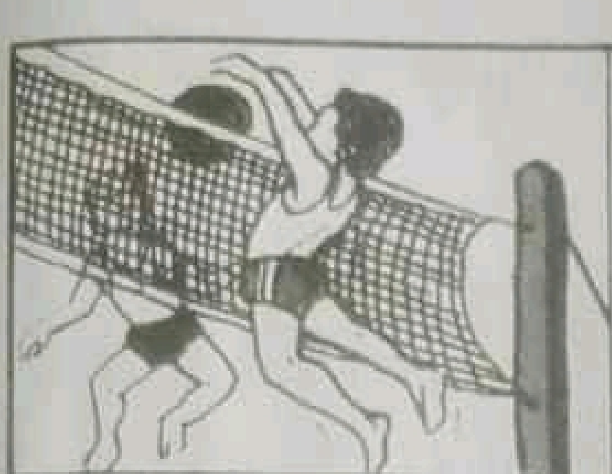

ကျူၫစၢၣ်ၫမိလံၤ (ကလေးသို့ဖေါ်ပိတ်) မၤလီၤဆံၫ (မှားဂိုနီ)

ထီးဂံၫလၢဆိ (ဝေကင်း ကိုယ်လသွက်) မၤဆၢၤမိ (မှားဆံဆာမျှတ်)

လိၤကၠၣ်နးထိ ဒုးထံၢဖိ

အၢဂၢအၢဒံၢ ဖိဒိၢလံး

ဆၢမၤလိ - ၃၉

ထး - ပှမၤဆဲးဖိၢ်အဂဲၤ

ဆၢဆၢ်လၢ်ဘၣ်ဒုၢ်ဂၢ်ကိၢ်
ပမၤဆဲးဖိၢ်ချူးခိၢ်မိး
မိၣ်ထၢ်ချိတၢ်ခါချံၢ်ထၢ်
ထဲၢဂၢ်ခိၢ်မၤဒၢ်ခွံးနုၢ်
ဆၢခိဆၢဆၢ်လခိၢ်နုၢ်
ဘဲၢအထိအိၢ်ဝှၢအခၢ

ဒံၣ်နကျူၢ်စါၢ်ဒံၣ်နုအၢ
နမိဘၢမုးထၢဂံၢ်ယၢ
ဒံၣ်ယံးထၢဒံၣ်နုအၢထၢ်
ထံၢခးထၢဘံၢ်ကဲၢ်ဒိၢ်ထၢ်
နၢ်, လၢနလး ယၢ်, ယလး
မၤယံၤယံၤဒိၢ်ထၢ်ထံၢခး.

"ပှမၤဆံၣ်ဖံၣ်အဂ့ၢ်" - ပဖါး အိတ်ဖိုးမာကိုင်

ဘၣ်နီၣ်ပှၢ်ခုၣ်လၢ်လၢဆံၣ်ဖၣ်လီၤ. (ဘုရင်ကြီး ခေါင်းလန်း [illegible] ပေါ်ပါ)

ဘၣ်နီၣ်ပှၢ်ခုၣ်လၢ်ဖျၢၣ်လၢ်လၢဆၢဆၢ်ခၢလီၤ (ဘုရင်ကြီး ခေါင်းလန်း [illegible])

ပှလၢအခုၣ်ဘၣ်, ဖျၢၣ်ဘၣ်နီၣ် ပှၢ်ကိၢ်ဝဲလၢ "ပှမၤဆံၣ်ဖံၣ်လီၤ" ([illegible])
([illegible] ဖါး ဘုရင်ကြီး [illegible] ပဖါး အိတ်ဖိုးပါ)
လၢခးပယၢ်ဖၣ်ယီၤ ပှမၤဆံၣ်ဖံၣ်အီၤဝဲၢအါမးလီၤ
([illegible] ပဖါး အိတ်ဖိုး [illegible] ပါ)
လၢပှၢ်လယၢ်အကျၢ် မ့အီၤဝဲၢဖၣ်ဘိၣ်ပိၣ်ဆၢ်ကၤနီၣ်လီၤ.
([illegible] ပါ)
ဘၣ်လၢပှမၤဆံၣ်ဖံၣ်ခဲၣ်မၤနံၣ်နီၣ် ဘၣ်ဆၢဘိၣ်စီၤဝဲၢဆၢ်လၢ
([illegible] ပါ)
ထံၣ်ဝဲၢကၤခးဝဲၢကၤနီၣ်လီၤ.
([illegible] ပါ)

"ပှၢ်ဖိၣ်အဂဲၤ"

၁။ စဘှၣ် – ဝံ, မိလှၢ်ဂၢ်လိၤ (ဝဲၣ်) ကွၢ်လၢပှၢ်ဖၢၣ်.
၂။ စဝီၤ – လၢပှၢ်ဖၢၣ်နှၤ မ့ၢ်ဆၢနှၤအီၤလဲၣ်.
၃။ စဘှၣ် – လၢပှၢ်ဖၢၣ်နှၤသ့ၣ်ကျူၤ, ဆံၢ်ဖိၤ, ဘ့ၣ်ခဲ အီၤဝၢၤသလီၤ.
၄။ စဝီၤ – လၢသ့ၣ်ကျူၤကျူၤနှၤ ဆၢဒီဘၣ်ပၢၤဒ့ၣ်ဧၣ်.
၅။ စဘှၣ် – လၢသ့ၣ်ကျူၤကျူၤနှၤ ဆၢဒီဘၣ်ပၢၤဒ့ၣ်ဘၣ်.
၆။ စဝီၤ – မ့ၢ်ဘၣ်လဲၣ်.
၇။ စဘှၣ် – မ့ၢ်လၢသ့ၣ်ကျူၤနှၤ အလၢၤလဲအကိၢ်လီၤ.
၈။ စဝီၤ – သ့ၣ်ကျူၤနှၤ ပှၤခ့ၣ်အၢအၢဂီဂီဒီၤလဲၣ်.

၁။ ကိုင်၊ မှတ်ထားကြလို့ (ဆိုင်) ကွေးလဲငှက်ပျောတောပေါ်
၂။ လဲငှက်ပျောတောပေါ်ရှိ မွဲ့အထိ ဖော်ဖြလိုင်
၃။ လဲငှက်ပျောတောပေါ်ရှိ သီးကလူး၊ အိုး၊ ဘုရားပယ် ဆောင်ဝေပေါ်.
၄။ လဲသီးကလူး ၄၉ ကယ်ပါးရှိ အကွက်ဘုံပါး သယ်မဲ.
၅။ လဲသီးကလူး ကယ်ပါးရှိ အကွက်ဘုံပါး သယ်ဖြစ်.
၆။ မွဲ့ ဘုံလိုင်
၇။ မွဲ့ လဲသီးကလူး ရှိ၊ အယ်ပါလိုက်အကြောင်းပေါ်

၉။ ဝဘွႈ - ၁ၸၵျူႈနီၪပုရှႈဒုၪအၪလ "ကွီုၫဝိုၫဝံးဒီၪ" နီၪလီၫ.

၁၀။ ဝဝီး - ပုရှႈလအဒုၪအၪဆၢံဖိၬၪၸၵျူႈနီၪ ပုကိၪဝုၢဘၢဒုၪလဲၪ.

၁၁။ ဝဘွႈ - ပုကိၪဝုၢဒၪလ (ပုပုၪဖိၪ) ပုမႈတႈနီၪလီၫ.

၇။ သီကလူး၏ ပျိုးသော် ဝါးဝါး ဂါကိ ဂါကိ ဒေါင်းလိုင်

၉။ သီကလူး၏ ပျိုးသော် ဓါးလဲ ကျုံပျော်ဗိဖွင်း ရှိပေါ်

၁၀။ ပျိုးလဲ အသော် အိမ်ဖို့ သီကလူး၏ ပက်ို့ဝေဇသိုးသင်လိုင်

၁၁။ ပက်ို့ဝေဒေါ်လဲ (ပယုတ်ဖို့) ပမါးကါးရှိ့ပေါ်.

ဆၪမႈလီၪ - ၄၂

ထႈ - ပုၪလးအဝဲး - ပသုတ်ဃုံ့ဂဂိုး

ပုၪအလးပယိဝ်ၢလႈ - ပသုတ်ဃုံ့ ပယွတ်ဃိုပါ;
ဆၪစိၪၪလုၤလဘၪယႈ - ဆွတ်ဒါဇေ့ လာပါ;
ဆၪခုႈဆၪရှူၪမုၤပဒၪ - ဆ ဒုံး ဆရှူ ပုတ်ပသါ
ဝၢဂီႈဂီႈပမိလုႈဂၪ (ဝ်ၪကွႈ) - ကိုင်ဂေါ်င်၊ ဂေါ်င်၊ ပယွတ်လေကါ်ဖိုင်
ယမိလုႈဆိၤ, ဖါအပုၤ - ယသွတ်ပေါးဆို ၊ ဖိုမ်ဆေ့
ဆၢံဖိၬၪၸၵျူႈဝမိပုၤ - ဆိဖို့ သီကလူး ပယွတ်ဖေ့
ပဝၢထဲႈအုၪဆၪစိဆၢ - ပကိုင်ထိုင်၊ ဗင် ဆသွတ်ဆါ
ပမိရှူၪၸၵျူႈအလ - ပယွတ်ခလုတ်သီကလူး ဇေပါ
အုၪနမိအုၪၸၵျူႈဝဲ - အင်ဖွတ်ဆေ့သီကလူး သိုင်
လုႈဂၪကွႈလ ကွီုၫဝိုၫဝဲ - ပေးကိုကွေး လဲ ကျုံပျော်ပိုင်

ဦးခေါင်းထိပ်မှာ အလှဆင်ထားတဲ့
ရေပုလဲတို့ပါ
အဲဒီဖြစ်ရပ်တို့ ပျော်ရာ
မနက်စောစော သွားလည်မှုတော့
ဖေဖေ့ မီးကို ယူသွားကာ
ကြက် နဲ့ ဖွက်ပျော် ညာအားမှာ
ရေပူပျော် လိုက်ပြီ ဟာ
မွက်ပျော်ရှက်စေး ပေါ်ပြီပါ
ဖွက်ပျော်အကြောက်ကိုဖွားခုံလိုပေါ်
ကျုံပျော် ကြိုက်ကို သွား လည်ပါပေါ့

“ကျိၣ်ဖၢၣ်အဂၤ”

နၤဂ့ၤဘွၤ - နမ့ၢ်လဲၤဖိယၤခဲ့လၢကျိၣ်ဖၢၣ်ဧါ.

နၤဂ့ၤလ့ၤ - ကျိၣ်ဖၢၣ်နီၢ်ပှၤ်ဒုးလဲၤဆၢနီၢ်လဲၢ.

နၤဂ့ၤဘွၤ - ကျိၣ်ဖၢၣ်နီၢ် ပှၤ်ဒုးလဲၤဆၢဂဲၢ, ဒဲဘုၢခါလီၢ.

နၤဂ့ၤလ့ၤ - ဆၢဂဲၢနီၢ်ပှၤ်ဒုးလဲၤဝဲၢဘါဒုၢလဲၢ.

နၤဂ့ၤဘွၤ - ပဘၢဒုးနဲ့ဆၢဖၢၣ်ဂီၤ ပဘၢဒုးလဲၤဆၢဂဲၢဖိၢလီၢ.

နၤဂ့ၤလ့ၤ - ဘုၢခါနီၢ်ပှၤ်ဒုးဝဲၢဘါဒုၢလဲၢ.

နၤဂ့ၤဘွၤ - ပဘၢဒုးနဲ့ဆၢဖၢၣ်ဂီၤ ဘၢဒုးလဲၤအချံနီၢ်လီၢ.

နၤဂ့ၤလ့ၤ - ဆၢလၢဘုၢခါနီၢ် ပဒိၤဝဲၢဒုၢဘါဒုၢလဲၢ.

နးဝုးဘွး - ဘ့ၪ့ခါအၥၪ့နံၪ့မှ့ရှးဲ့ဆၪ့ဖိၪ့ဆၪ့ပါအၪ့,
ဘ့ၪ့မ္ဂဲအတီးပ္ဂ့ၪ့ဒိၪ့ မှ့ရှးဒု့ၪ့အၪ့ဆၪ့မံၪ့ (ချို)နံၪ့လိၪ့..
နးဝုးလ္ခၤ - မှ့ရှးလၪ့အဒူၪ့ဆၪ့ဂံၪ့, ဘ့ၪ့ခါနံၪ့ပကီၪ့ဘါဒုၪ့လ်ၪ့.
နးဝုးဘွး - မှ့ရှးကီၪ့လၪ့ ကျို့ဖိၪ့ နံၪ့လိၪ့.

ဆၢမၤလိၪ့ - ၄၄

ထး - ကျိုၪ့ဖၪ့အဂဲး -ကာလ္ပိဖေါ်အကိုင်

ထံာ်လၟးဒံၪ့ဒီၪ့ဒုၪ့ခိၪ့မျိုၪ့,-ထိုးလိုက်၊ သိတ်ခေါင်းသည့်ဖဝါးပြင်
မှ့ကျိုၪ့ဖိၪ့အဆၪ့မၤဘိၪ့, -ပကာဇိုလို အဘမေါင်းခေါင်
ဆိၪ့ထၪ့မုၪ့-ချိုးလ္ခၤလၟးကျိုၪ့, -ဆိုထည့်ပေး ခေါင်းလေးလိုက်
လမ္ဂဲလကးလၪ့အဒိၪ့. -လမ္ပဲ့ လက်း လဲမာသို့
ဓုၪ့ဆၪ့ဖၪ့ ဒုၪ့ဆၪ့ဂံၪ့ၥၪ့, -ဒေါ်အဖေါ် သေဘ်အကိုင်သါ
ဘၪ့နလ္ခၤနံၪ့မိၥၪ့ဘၪ့, -မောင်ဖေ့ဒေါ် ၊ ၃ စုတ်ဒေါ်
ထိးဆၪ့ဂံၪ့ၥၪ့နံၪ့မံၪ့ဘၪ့, -ခေတ်ဝင်းအကိုင်သါရှေ့ မိန်ဘလိ
ဆိၪ့ထၪ့ရှိ, နံၪ့, ဒဲလ္ခၤလၟး-ဆိုထည်ရှက်၊ ခိုင်၊ ဒါလေးလိုက်
ၥၪ့မံၪ့ဘၪ့အၪ့ဒု့ၪ့အၪ့ဆိၪ့,သါမိန်ဘလိ ဘန်အောင်ဘန်ဆို
ထိၪ့ဘၪ့ပ္ဂၤနံၪ့ဂံၪ့ထၪ့ဆိၪ့. ထုံမာင် ဗေဒ္ဒါ ရေ့ ကိုင်ဆိုင်ဆို
ဆၪ့ဂံၪ့ၥၪ့လၪ့အမံၪ့ဘၪ့, -အကိုင်သါလဲမလိုက်ဘလိ
ဘၪ့ထိၪ့လၪ့ဂံၪ့အၪ့လိၪ့လၟး. -ဘင်ဝေါ်ဝင်း လဲဂိမ်မှီ မိုလိုက်

“ပှမႋယာႇခဲယာႇဆုံꩻခိုꩻ(ပှ်ာ)ဖိုႇလဘုံႏအဂဲး”

(လဖျာ့ဘၪ)ကကျႇအိုႋ, ပှမႋယာႇဖိုႇလဂႋနီႇ လွုႋအချုႏခွာယာႇလႃႇ ထာ်ချိုႏဖျာ့နီႇလိုႉ. အဝ့ါအဘꩻအချꩻလႃႇလနုံႋနီႇ အယာႇလနွုံꩻဘာႇနႋဘုံႏအကွိုႋနီႇ လိုႉ. လါနာ့ဂ့ႋ လႃႇဆာႇအွုံႇဘꩻဆာ့အဖျာ့ အိုႇခိုꩻဝ့ါခဲယိလါဝ့ါလႃႇ ယာႇမိအဲႏ လဘုံႏဘုံႏခံꩻနီႇလိုႉ.

လႃႇခါ့ထုႉနီႇ ယာႇဆုံꩻခိႉ(ပှ်ာ)ဖိုႇအဲႏလဘုံႏလိုႉ. တꩻယာႇဖိုႇနီႇ စံꩻဘာႇအဝ့ါ “ပှမႋယာႇဖိုႇဇ, လႃႇယမိရှါဆုံꩻ (ပှ်ာ)ခံꩻအကွိုႋ အွုံႇဘꩻဆာ့ဖျါလွ့ ထဲ့ယာႋလႃႇထာ်ကျုႋဘိုႇ”.

အှုႇမွဲပှမႋယာႇလဂႋနီႇ စံꩻဆာ့ထဲ့ “နမိရှါဆုံꩻ(ပှ်ာ)လါနာ့ဂ့ႋ, ဂ့ႋနုံႏ ယာႇလအိုႇဘာႇခံꩻလႃႇယဂႋနီႇခံꩻလိုႉ.”

စံꩻဝ့ါဘဲနီႇဂိ့, အိုႇကျႇလွ့ဝ့ါလႃႇအနဲ့ဖျာ့နီႇလိုႉ.

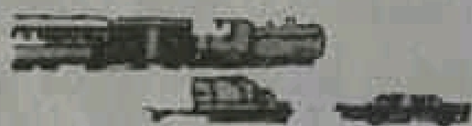
"ပှၡ့ၫလှၫဆၧထဲၩဆၧအဂဲး"
(ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသော ခရီးသွားခြင်း)

ခ့ၤမှ့လဲၪဝါကၥဘၧ့ယါ.
(သင်္ဘောလည်းပင်ငါ့ကားနဲ့ပါ)

ခ့ၢ်ခ့ၢ်ဘၧလှၫခ့ၤခဲလဲၪ.
(အခါခါမှာလေးလှေစီးနိုင်)

မူၪဖိၪဖၠ့ဘၢ်ထီၪအဘိၪ,
ကၥဘၧ့ယှၫခံၪမှ့ၪဆှ့ၪရှၪ.
(မှတ်ဖို့မနက်ဘိုး ဆိုကာဆို)
(ကားနှင့်ယာဉ် သိမ်းဆိုင်ကြောင့်)

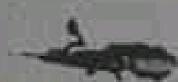
လှၫဆၧလၧထၢ်ဘၧဝါချၢ.
(လှေသင်္ဘောတိုက်ပါ ခရီး)

(ဘုန်းကျောက်ကြိုးမှုနဲ့ထက်တက်)
ဘၢ့ယိၤစဲၫခံၪဖိးထၪတၪ,
ကၥဘၧ့စဲၫခံၪမှ့ၪဂ့ၫမၫ.
(ကားနဲ့သက်သာ မလိုက်ပါ)

ကၫ, ခဲလဲၪမှၪဂ့ၢ်လၧခ့ၤ.
(ကါး ဒါလိုင်မင်ကိုင်လဲနိုင်)

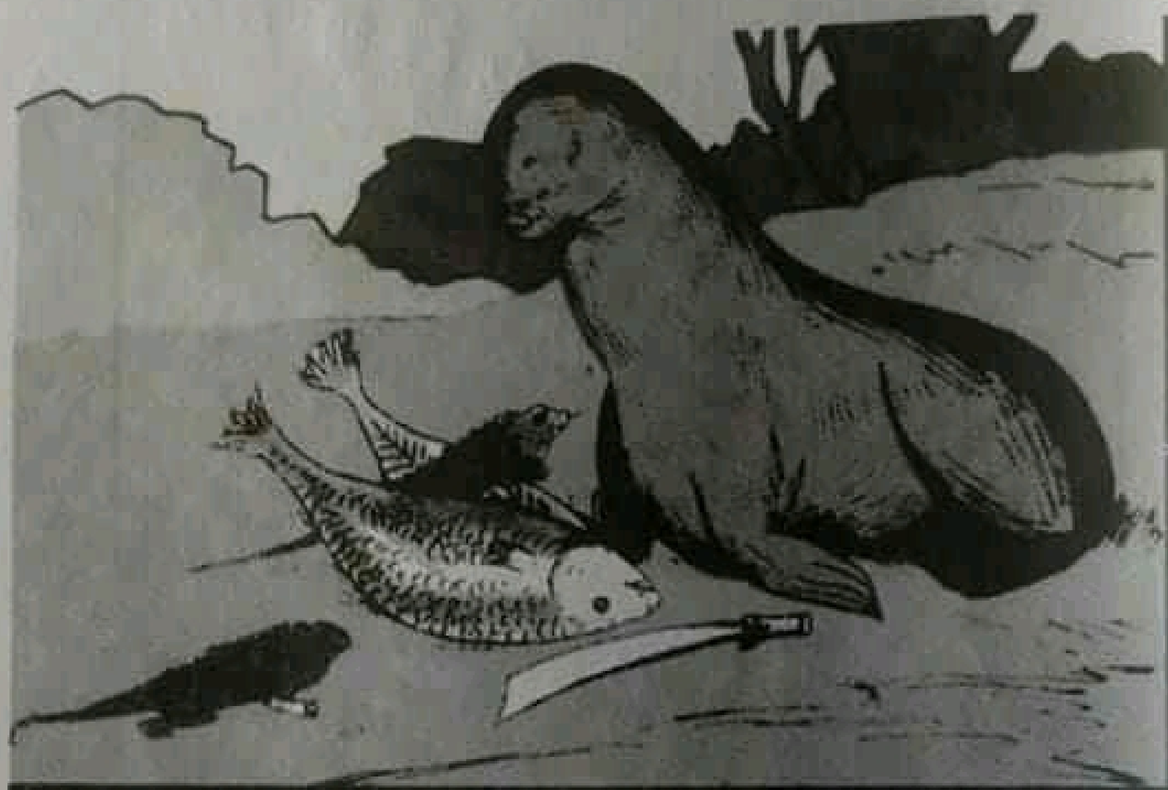
လၫဖၪ့ခၧလှ့လၭအီၪကဲၪ,
ပှၡ့ၫထီ့ယှၪဂ့ၫဘၧစဲၪ.
(လေယာဉ်ပျံမှာလည်းအလွန်ကောင်း)
(ပျော်ရွှင်စွာ သွားလာနိုင်)

ထၤ - ပှၤဖျိၣ်ဖိၢ်အခံး

ပှၤဖျိၣ်ဖိၢ်လၢဘၢ်ခူၣ်ထံၣ်,
မွဲပှၤမၤပှၢ်ပှၤမၤဆံၤ.
ဆၢဆၢ်ဆၢခီလၢဂၢ်ပှၢ်,
ထုၢ်ဝဲးထုၢ်ဘၢ်နုၢ်နုၢ်လှၤ.
အှၢ်မွဲပှၤဖျိၣ်အီၢ်အၣ်ခး;
ဂံၢ်လၢဖျိၣ်ဒဲပှၢ်လၢလၢး.
ဆၢအဲၢ်ဆၢကွံၣ်ဖံၢ်ခၢ်ထၤ,
ကိၢ်အၢ့ကိၢ်ဘၢ်လၢအၣ်ပၤ.
ပှထံၤဖါဝဲလၢယီထၢ်,
ဖိၢ်ထၤအစူၢ်နိၢ်ဘိၢ်ထၣ်.

အလၢဂၤအၢ်အၣ်အိၤရှၣ်,
မၤဆၢ့ပိၢ်လၢ့ထၢါတၢဝၢ်.
ဆဲ့ၢ်ဆၢ်ကံၢ်ဒဲရှၢ်ထဲၢ်ထိဒိၣ်,
လၢဘၢ်မွဲပှၤဖျိၣ်ဆၢကိၣ်.
ပှၤဖျိၣ်ထီးလှၤအိၢ်ကၢ်ဒိၢ်,
မွဲဝှၢ်ဘၢ်, ခှၢ်ဂၣ်ဒဲကျိၢ်.
လၢခဲါထုၤဘၢ်အိၢ်အၣ်ယၢ,
နၣ်ထၣ်ထဲ့ပထံၢ်ပလဲၢ.
လှလါအဆၢးပံၢ်ဆၢးလၢ,
ခှၢ်မၢ်ထၣ်ထဲ့လၢဖျိၣ်ကျၢ.

"ဒီၣ်ခွံၣ်ဒဲဒီၣ်ဘိၣ်အဂ့ၢ်"

(လၤဖၢ်) ကကွၢ်အီၤ, ဒီၣ်ခွံၣ်ဒဲဒီၣ်ဘိၣ်နီၤ မၤထံၣ်မၤဒိၣ်တၢ်, အဲၣ်လီၤသၣ် ဂ့ၤမၤလီၤ. အလၢနံၤ ဒီၣ်ခွံၣ်လူၤအီၤကွၢ်ဒီၣ်ဘိၣ်နီၤလီၤ. ဒီၣ်ဘိၣ်လူၤအပူၤပၢနၢ်ယၢၤဖၢ်ဒီၣ် လဘၢံဂီၤ အပူၤဖီၢ်ခုၣ်အပူၤဒီၣ်ခွံၣ်ဂုၤဂုၤဘၢၣ်ဘၢၣ်နီၤလီၤ. ထီးမွဲဒီၣ်ခွံၣ်အပူၤမ့ၤဂီၤနီၤ စံၣ်ဘၢၣ်ဒီၣ်ဘိၣ်, "ဒီၣ်ဇ့, (ကဲကီၤခိၤ) ကိၣ်မုဆဲၤဂဲၢ်အီၤကွၢ်ယၢၤ– ယမိၣ်ခုၣ်အပူၤနၢၤ မ့ၤအွံၣ်ဘၢၢ်ဆၢၢ်လီၤ."

[illegible]

[illegible]

ပုတ်သင် နှင့် ဖျံအကြောင်း

“ထး - ဖိꩺဝꩺဆံꩻ(ပွႃ)ဢꩬႃ”

လႃယဖိꩺဝꩺဆံꩻ(ပွႃ)ခံႃꩬႃ,
မိစုꩺဍုꩺလီꩼယမံႃမꩺ
စုꩺဍုꩺလီꩼမိဆိမေးမံႃ,
ꩬဲးခဲႃမꩺ-ယႃꩼꩬႃꩺဝꩻꩬွꩺ.
ꩬꩭႃမိနုꩬႃꩺထဲꩼဆႃမႃ,
မိꩭꩻꩬီးယႃးနုထံႃဆႃ.
မိနုထံႃဆႃꩭꩻꩬီးယႃး,
ꩬꩭႃမိနုယဂဲးယꩬႃꩻ.
ꩬုꩺယဂုꩭꩻꩬီးနုထံႃ,
လႃဆုꩻမႃꩼထီꩺဝꩻမးမံႃ.
မိစုꩺဍုꩺလႃထီꩺဝꩻဆုꩻ,

ꩬိးꩬိꩺတႃးꩬႃꩺလီးလလုေ.
ခံႃꩬႃꩬႃꩺꩭꩻꩬုꩺလုထံႃ,
ꩭႃဝꩻဆံႃꩬိꩭႃꩬဲကံꩺ.
ꩬုꩺꩬꩺꩬႃꩺလႃယနံမွႃ,
ယိလႃꩼယႃးꩬီꩺꩬဲဝꩻမွႃ.
ꩬုꩺꩭꩺယႃယꩬီꩺလမုေ,
မိဝꩻꩬိꩼနိꩺꩬꩬꩻꩬုꩻ.
ꩬိꩺမလေဲꩺမိဆႃꩬဲꩺပႃး,
ကြꩻပနုꩺထုꩺထဲꩼကိꩻဂး.
မိဆႃꩬဲꩺကြꩻပꩭꩺယႃ,
ပဝႃꩬံꩺဖိꩺခံးဖိꩺဝꩺ.

၁ - လှာ့ (ဓေလာ)

၂ - နုံ့ာ (ဗို)

၃ - သှာ့ (သောင်)

၄ - လံ (လေ)

၅ - ယဲ (ယိုက်)

၆ - ပူာ (ဗဉ)

၇ - နွှာ (ဝ)

၈ - ဗိဒ် (ဗို့)

၉ - ခွံ့ာ (ဝ)

၁၀ - လဆံာ (ကဆံာ) (လဆေ/ကဆေ)